EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 9.4.2025
COM(2025) 160 final

ANNEX

BILAGA

till

Förslag till rådets beslut

om undertecknande på unionens vägnar och provisorisk tillämpning av avtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om Schweiziska edsförbundets deltagande i unionsprogram

AVTAL
MELLAN EUROPEISKA UNIONEN
OCH EUROPEISKA ATOMENERGIGEMENSKAPEN, Å ENA SIDAN,
OCH SCHWEIZISKA EDSFÖRBUNDET, Å ANDRA SIDAN,
OM SCHWEIZISKA EDSFÖRBUNDETS DELTAGANDE
I UNIONSPROGRAM

Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen (nedan gemensamt kallade *unionen*),

å ena sidan, och

Schweiziska edsförbundet (nedan kallat *Schweiz*)

å andra sidan,

nedan gemensamt kallade *de avtalsslutande parterna*,

SOM BEKRÄFTAR den höga prioritet som de fäster vid de särskilda förbindelserna mellan unionen, dess medlemsstater och Schweiz, på grundval av deras närhet, gemensamma värden och europeiska identitet,

SOM BYGGER PÅ de gemensamma mål och starka förbindelser mellan de avtalsslutande parterna som härrör från 1978 års samarbetsavtal mellan Schweiz och Euratom om kontrollerad termonukleär fusion och plasmafysik[1], 1986 års ramavtal om vetenskapligt och tekniskt samarbete mellan Europeiska gemenskaperna och Schweiz[2], 2007 års avtal genom skriftväxling mellan Europeiska atomenergigemenskapen och Schweiziska edsförbundet om tillämpning av ITER-avtalet[3], avtalet om privilegier och immunitet för den internationella fusionsenergiorganisationen för gemensamt genomförande av ITER-projektet[4], och avtalet om verksamhet enligt strategin med bredare inriktning[5] på Schweiz territorium och på Schweiz medlemskap i det europeiska gemensamma företaget för ITER och för utveckling av fusionsenergi[6], och 2014 års avtal om vetenskapligt och tekniskt samarbete mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen samt Schweiziska edsförbundet och om anslutning av Schweiziska edsförbundet till Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation och Europeiska atomenergigemenskapens forsknings- och utbildningsprogram som kompletterar Horisont 2020, och om reglering av Schweiziska edsförbundets deltagande i den Iterverksamhet som bedrivs av Fusion for Energy[7],

---

1 EGT L 242, 4.9.1978, s. 2.

2 EGT L 313, 22.11.1985, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1985/507/oj.

3 Avtal om upprättandet av en internationell fusionsenergiorganisation för gemensamt genomförande av Iterprojektet (EUT L 20, 24.1.2008, s. 17).

4 Avtal om privilegier och immunitet för den internationella fusionsenergiorganisationen för gemensamt genomförande av Iterprojektet (EUT L 358, 16.12.2006, s. 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2006/943(2)/oj.

5 Avtal mellan Japans regering och Europeiska atomenergigemenskapen om gemensamt genomförande av verksamhet enligt strategin med bredare inriktning inom området fusionsenergiforskning (EUT L 246, 21.9.2007, s. 34).

6 Kommissionens beslut av den 22 november 2007 om slutande av avtal genom skriftväxling mellan Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom) och Schweiziska edsförbundet (Schweiz) om tillämpning av ITER-avtalet, avtalet om privilegier och immunitet för ITER och avtalet om verksamhet enligt strategin med bredare inriktning på Schweiz territorium och på Schweiz medlemskap i det europeiska gemensamma företaget för ITER och för utveckling av fusionsenergi (EUT L 20, 24.1.2008, s. 11).

7 EUT L 370, 30.12.2014, s. 3.

SOM BEAKTAR att Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom) ingick Iteravtalet, avtalet om privilegier och immunitet för Iter och avtalet om verksamhet enligt strategin med bredare inriktning,

SOM BEAKTAR rådets beslut 2007/198/Euratom[1] om inrättande av ett europeiskt gemensamt företag för Iter och utveckling av fusionsenergi samt om beviljande av förmåner till detta företag

SOM ERKÄNNER de avtalsslutande parternas gemensamma önskan att ytterligare utveckla, stärka, stimulera och utvidga sina förbindelser och sitt samarbete inom Iterrelaterad verksamhet, på grundval av jämlikhet, ömsesidighet och en övergripande balans mellan fördelar, rättigheter och skyldigheter,

SOM BEAKTAR unionens ansträngningar att genom samarbete med sina internationella partner leda insatserna för att ta itu med globala utmaningar i linje med Förenta nationernas handlingsplan för människorna, planeten och välståndet, *Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling*,

SOM ÖNSKAR ingå ett långvarigt avtal om Schweiz deltagande i unionsprogram och tillhandahålla den rättsliga grunden för ett sådant samarbete,

SOM BEAKTAR de avtalsslutande parternas gemensamma mål att konsolidera och fördjupa sitt långvariga och framgångsrika samarbete, särskilt inom forskning och innovation, rymdfrågor, kärnfusion och kärnklyvning, utbildning, ungdomsfrågor, idrott och kultur samt andra områden av gemensamt intresse, såsom digital omvandling och åtgärder på hälsoområdet, och göra det möjligt för Schweiz att mer systematiskt delta i unionsprogram i framtiden,

[1] Rådets beslut 2007/198/Euratom av den 27 mars 2007 om inrättande av ett europeiskt gemensamt företag för ITER och utveckling av fusionsenergi samt om beviljande av förmåner till detta företag (EUT L 90, 30.3.2007, s. 58).

SOM ERKÄNNER de allmänna principer som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/695[1] om inrättande av Horisont Europa (*Horisont Europa-programmet*) och i rådets förordning (Euratom) 2021/765[2] om inrättande av Europeiska atomenergigemenskapens forsknings- och utbildningsprogram för perioden 2021–2025, som kompletterar Horisont Europa (*Euratomprogrammet*),

SOM ÄR MEDVETNA OM det förnyade europeiska forskningsområdets mål – nämligen att bygga upp ett gemensamt område för vetenskap och teknik, skapa en inre marknad för forskning och innovation, främja och underlätta samarbete mellan organisationer på området forskning och innovation, däribland universitet, och utbytet av god praxis och attraktiva forskarkarriärer, underlätta den gränsöverskridande och sektorsövergripande rörligheten för forskare, främja den fria rörligheten för vetenskaplig kunskap och innovation, främja respekt för akademisk frihet och frihet för vetenskaplig forskning, stödja vetenskaplig utbildning och kommunikation samt stimulera de deltagande ekonomiernas konkurrenskraft och attraktionskraft – och om att länder associerade till unionens ramprogram för forskning och innovation är viktiga partner i detta arbete,

SOM BETONAR den roll som de europeiska partnerskapen spelar när det gäller att ta itu med några av Europas största utmaningar genom samordnade forsknings- och innovationsinitiativ som i hög grad bidrar till unionens prioriteringar på området forskning och innovation som kräver kritisk massa och en långsiktig vision, samt vikten av att associerade länder deltar i sådana europeiska partnerskap,

---

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/695 av den 28 april 2021 om inrättande av Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation, om fastställande av dess regler för deltagande och spridning och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1290/2013 och (EU) nr 1291/2013 (EUT L 170, 12.5.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj).

[2] Rådets förordning (Euratom) 2021/765 av den 10 maj 2021 om inrättande av Europeiska atomenergigemenskapens forsknings- och utbildningsprogram för perioden 2021–2025 som kompletterar Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation samt om upphävande av förordning (Euratom) 2018/1563 (EUT L 167 I, 12.5.2021, s. 81, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/765/oj).

SOM STRÄVAR efter att fastställa ömsesidigt fördelaktiga villkor för att skapa anständiga arbetstillfällen, stärka och stödja de avtalsslutande parternas innovationsekosystem genom att hjälpa bolag att bedriva innovativ verksamhet och expandera på de avtalsslutande parternas marknader samt genom att underlätta användningen av innovation, samt dess lansering och tillgänglighet, inbegripet genom kapacitetsuppbyggnad,

SOM ERKÄNNER att ömsesidigt deltagande i varandras program bör ge ömsesidiga fördelar och att varje avtalsslutande part kommer att göra sitt yttersta för att öppna sina program för den andra avtalsslutande parten, med beaktande av programmens art och med beaktande av att de avtalsslutande parterna förbehåller sig rätten att begränsa eller fastställa villkor för deltagande i dessa program, särskilt av säkerhetsskäl, inbegripet för åtgärder som rör deras strategiska tillgångar eller intressen,

SOM HÄNVISAR till möjligheten till skillnader mellan inriktningen för unionsprogram och schweiziska program och åtgärder,

SOM BEAKTAR att Euratomprogrammets allmänna mål är att bedriva forsknings- och utbildningsverksamhet på kärnenergiområdet, med tonvikt på kontinuerlig förbättring av kärnsäkerheten, det nukleära fysiska skyddet och strålskyddet, samt att komplettera uppnåendet av Horisont Europa-programmets mål, bland annat i fråga om energiomställning och för att främja utvecklingen av fusionsenergi,

SOM BEAKTAR att Iteravtalet, i enlighet med dess artikel 21, är tillämpligt på Schweiz, som deltar i Euratoms fusionsprogram som fullvärdigt associerat tredjeland,

SOM BEAKTAR att Euratom är medlem i det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi, och att Schweiz i enlighet med artikel 2 i rådets beslut 2007/198/Euratom kommer att vara medlem i det gemensamma företaget som tredjestat efter att ha associerat sitt forskningsprogram med Euratomprogrammet,

SOM BEAKTAR att avtalet om verksamhet enligt strategin med bredare inriktning, i enlighet med dess artikel 26, är tillämpligt på Schweiz som deltar i Euratoms fusionsprogram som fullvärdigt associerat tredjeland,

SOM ERKÄNNER fördelarna med Schweiz deltagande i de delar av Europeiska unionens rymdprogram som är öppna för tredjeländers deltagande,

SOM BETONAR behovet av att skydda, utveckla och främja den europeiska kulturella och språkliga mångfalden, och att öka de kulturella och kreativa sektorernas, särskilt den audiovisuella sektorns, konkurrenskraft och ekonomiska potential,

SOM ERKÄNNER att målen och de allmänna principerna för unionens program inom kultursektorn och den audiovisuella sektorn är avgörande ur kulturell, demokratisk, miljömässig, social och ekonomisk synvinkel och är särskilt relevanta för våra samhällen och kultursektorer som står inför aktuella utmaningar kopplade till globalisering, klimatförändringar och digitalisering,

SOM ÄR MEDVETNA OM att dessa principer, som också återspeglas i Unescos konvention från 2005 om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar, följs av Schweiz, som står inför liknande utmaningar och delar samma principer, såsom demokrati, rättsstatlighet, respekt för de mänskliga rättigheterna, inbegripet jämlikhet mellan alla människor, jämn könsfördelning, yttrandefrihet och konstnärlig frihet,

SOM ERKÄNNER de allmänna principer som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/694[1] om inrättande av programmet för ett digitalt Europa,

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/694 av den 29 april 2021 om inrättande av programmet för ett digitalt Europa och om upphävande av beslut (EU) 2015/2240 (EUT L 166, 11.5.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj).

SOM BETONAR att den digitala omställningen av vår ekonomi och vårt samhälle erbjuder enorma möjligheter till tillväxt och sysselsättning, kan bidra till den gröna omställningen och vår globala konkurrenskraft och kan stärka den kreativa och kulturella mångfalden,

SOM ÄR MEDVETNA OM att en sådan omdanande utveckling kräver samarbete med unionens internationella partner med största möjliga öppenhet och på grundval av gemensamma mål och värden, samtidigt som respekten för båda avtalsslutande parters säkerhetsintressen säkerställs,

SOM ÖNSKAR upprätta ett ömsesidigt fördelaktigt samarbete för att stärka och stödja utbyggnaden av tillförlitlig och säker digital kapacitet hos de avtalsslutande parterna, till exempel inom högpresterande datorsystem, artificiell intelligens, molnbaserade datorsystem och dataområden, avancerade digitala färdigheter samt införande och bästa användning av digital kapacitet och interoperabilitet, och för att underlätta användningen samt spridningen av och tillgången till digitala lösningar med de avtalsslutande parterna,-

SOM BETONAR vikten av att via livslångt lärande stödja den utbildningsmässiga, yrkesmässiga och personliga utvecklingen för personer inom allmän utbildning, yrkesutbildning, ungdoms- och idrottsverksamhet i och utanför EU och därigenom bidra till hållbar tillväxt, arbetstillfällen av god kvalitet och social sammanhållning, till ökad innovation och till att stärka den europeiska identiteten och det aktiva medborgarskapet,

SOM BETÄNKER de avtalsslutande parternas gemensamma mål, värden och starka band på området för utbildning, yrkesutbildning, ungdoms- och idrottsverksamhet, och SOM ERKÄNNER de avtalsslutande parternas gemensamma önskan att ytterligare utveckla, stärka, stimulera och utvidga sina förbindelser och sitt samarbete inom detta område,

SOM ERKÄNNER de allmänna principer som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/522[1] om inrättande av ett program för unionens åtgärder på hälsoområdet (*programmet EU för hälsa*), särskilt när det gäller relevanta särskilda delar av programmet EU för hälsa, som omfattas av avtalet mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om hälsa (*avtalet om hälsa*),

SOM DELAR de allmänna målen för programmet EU för hälsa om att skydda människor i unionen från allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa, SOM BETÄNKER de avtalsslutande parternas gemensamma mål, värden och starka band på hälsoområdet, och SOM ERKÄNNER de avtalsslutande parternas gemensamma önskan att utveckla, stärka, stimulera och utvidga sina förbindelser och sitt samarbete inom detta område,

SOM HAR SOM MÅLSÄTTNING att öka omfattningen av sitt samarbete, med början av den provisoriska tillämpningen av detta avtal så snart som möjligt,

SOM ÖNSKAR säkerställa att alla enheter som anförtrotts genomförandet av projekt eller åtgärder för vilka rättsliga åtaganden har ingåtts enligt villkoren i detta avtal kan slutföra dessa projekt eller åtgärder även om den provisoriska tillämpningen upphör eller sägs upp,

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/522 av den 24 mars 2021 om inrättande av ett program för unionens åtgärder på hälsoområdet (programmet EU för hälsa) för perioden 2021–2027 och om upphävande av förordning (EU) nr 282/2014 (EUT L 107, 26.3.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj).

SOM BETÄNKER att det nära förhållandet mellan Schweiz och unionen gynnar de avtalsslutande parterna,

SOM ÖNSKAR upprätta en varaktig ram för samarbetet mellan de avtalsslutande parterna, med tydliga villkor för Schweiz deltagande i unionsprogram eller unionsverksamheter och en mekanism som underlättar fastställandet av ett sådant deltagande i enskilda unionsprogram eller unionsverksamheter.

HÄRIGENOM ÖVERENSKOMS FÖLJANDE.

ARTIKEL 1

Innehåll

I detta avtal fastställs de regler som är tillämpliga på Schweiz deltagande i unionsprogram eller unionsverksamheter, eller delar därav, som är öppna för Schweiz deltagande och som förtecknas i ett protokoll till detta avtal.

ARTIKEL 2

Definitioner

I detta avtal gäller följande definitioner:

a) *grundläggande akt*:

i) en rättsakt som inte är en rekommendation eller ett yttrande och som antas av en eller flera unionsinstitutioner om inrättande av ett program och som utgör rättslig grund för en åtgärd och för genomförandet av motsvarande utgifter som tagits upp i unionens budget eller en budgetgaranti eller ett ekonomiskt stöd med grund i budgeten, inbegripet eventuella ändringar och alla relevanta akter som antas av en unionsinstitution och som kompletterar eller genomför akten, med undantag av akter om antagande av arbetsprogram, eller

ii) en rättsakt som inte är en rekommendation eller ett yttrande och som antas av en eller flera unionsinstitutioner om inrättande av en verksamhet, med undantag av program, som finansieras genom unionens budget, inbegripet eventuella ändringar och alla relevanta akter som antas av en unionsinstitution och som kompletterar eller genomför akten, med undantag för akter om antagande av arbetsprogram.

b) *finansieringsavtal*: varje avtal rörande ett unionsprogram eller en unionsverksamhet, enligt vad som fastställs i protokollen till det här avtalet, som Schweiz deltar i och som genomför unionsmedel, såsom bidragsavtal, överenskommelser om medverkan, ramöverenskommelser om ekonomiskt partnerskap, finansieringsöverenskommelser och garantiavtal.

c) *andra regler som rör genomförandet av unionsprogrammet eller unionsverksamheten*: regler som fastställts i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509[1] (*budgetförordningen*) och som är tillämpliga på unionens allmänna budget, och i arbetsprogrammet eller i ansökningsomgångar eller andra unionsförfaranden för tilldelning.

d) *unionen*: unionen eller Europeiska atomenergigemenskapen, eller båda.

e) *unionsförfarande för tilldelning*: ett förfarande för tilldelning av unionsfinansiering som inleds antingen av unionen eller av personer eller enheter som anförtrotts förvaltningen av unionsmedel.

f) *schweizisk enhet*: varje typ av enhet, oberoende om det är fråga om en fysisk person, en juridisk person eller en annan typ av enhet, som får delta i verksamhet inom ett unionsprogram eller en unionsverksamhet i enlighet med den grundläggande akten och som är bosatt i Schweiz eller etablerad i Schweiz enligt schweizisk lag.

ARTIKEL 3

Fastställande av deltagande

1. Schweiz ska delta i och bidra till de unionsprogram eller unionsverksamheter, eller delar därav, som öppnas för Schweiz deltagande i enlighet med de grundläggande akterna som det hänvisas i och som omfattas av protokollen till detta avtal.

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509 av den 23 september 2024 om finansiella regler för unionens allmänna budget (EUT L, 2024/2509, 26.9.2024).

2. För varje ny flerårig budgetram ska den gemensamma kommitté som inrättas genom detta avtal (*gemensamma kommittén*), efter det att de grundläggande rättsakterna om inrättande av unionsprogrammen har trätt i kraft och under förutsättning att dessa unionsprogram är öppna för deltagande av tredjeländer, inbegripet Schweiz, diskutera den obrutna kontinuiteten i det samarbete som inrättas genom detta avtal innan en skrivelse lämnas in där Schweiz uttrycker sin avsikt att delta i ett unionsprogram.

3. De särskilda villkoren för Schweiz deltagande i varje specifikt unionsprogram eller specifik unionsverksamhet, eller delar därav, ska fastställas i protokollen till detta avtal. Protokollen till detta avtal får ändras av gemensamma kommittén.

4. Protokollen till detta avtal ska

a) identifiera de unionsprogram eller unionsverksamheter, eller delar därav, som Schweiz ska delta i,

b) fastställa deltagandets varaktighet, det vill säga den tidsperiod under vilken Schweiz och schweiziska enheter får ansöka om unionsfinansiering eller får anförtros genomförandet av unionsmedel,

c) fastställa särskilda villkor för Schweiz och schweiziska enheters deltagande, inbegripet särskilda arrangemang för genomförandet av de finansiella villkor som anges i artiklarna 7 och 8 i detta avtal, särskilda arrangemang för den korrigeringsmekanism som anges i artikel 9 i detta avtal och villkor för deltagande i strukturer som inrättats för genomförandet av de unionsprogrammen eller unionsverksamheterna; dessa villkor ska vara förenliga med detta avtal och med de grundläggande akter och akter som antas av en eller flera unionsinstitutioner om inrättande av sådana strukturer,

d) i förekommande fall, och om inte annat följer av de särskilda arrangemang som avses i artikel 10 i detta avtal, fastställa beloppet för Schweiz ekonomiska bidrag till ett unionsprogram som genomförs genom ett finansieringsinstrument eller en budgetgaranti.

ARTIKEL 4

Efterlevnad av reglerna för unionsprogram eller unionsverksamheter, eller delar därav

1. Schweiz ska delta i de unionsprogram eller unionsverksamheter, eller delar därav som omfattas av protokollen till detta avtal på de villkor som fastställs i detta avtal, de protokollen, de grundläggande akterna och andra regler som rör genomförandet av dessa unionsprogram eller unionsverksamheter, eller delar därav.

2. De villkor som avses i punkt 1 ska inkludera

a) schweiziska enheters rätt att delta och eventuella andra villkor för deltagande avseende Schweiz, särskilt avseende ursprung, verksamhetsort eller nationalitet, och

b) de villkor som är tillämpliga vid inlämnande, bedömning och urval av ansökningar samt vid genomförandet av åtgärderna av de schweiziska enheter som är berättigade att delta.

3. De villkor som avses i punkt 2 b ska vara likvärdiga med dem som är tillämpliga på enheter i medlemsstaterna som är berättigade att delta, inbegripet iakttagande av unionens restriktiva åtgärder som antagits enligt fördraget om Europeiska unionen eller fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*), om inte annat föreskrivs i de villkor som avses i punkt 1.

ARTIKEL 5

Villkor för deltagande i unionsprogram eller unionsverksamheter, eller delar därav, som rör rörlighet för personer och rörlighet för varor och tjänster inom ramen för genomförandet av unionsprogram eller unionsverksamheter, eller delar därav

1. Utan att det påverkar tillämpningen av förmånligare bestämmelser i avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om fri rörlighet för personer[1] (*avtalet om fri rörlighet för personer*) eller i schweizisk nationell lagstiftning, ska Schweiz deltagande i unionsprogram eller unionsverksamheter, eller delar därav, enligt artikel 3 i detta avtal som kräver rörlighet för personer mellan unionen och Schweiz, eller inom Schweiz, för genomförandet av sådana unionsprogram vara beroende av att Schweiz säkerställer att

a) det inte förekommer någon diskriminering på grund av nationalitet när det gäller personers rörlighet vid genomförandet av unionsprogrammen,

b) villkoren för personer att flytta till Schweiz och inom Schweiz inom ramen för genomförandet av unionsprogrammen inte medför omotiverade administrativa eller ekonomiska bördor, och

c) villkoren för personer att få tillgång till tjänster i Schweiz som har direkt anknytning till genomförandet av unionsprogrammen är desamma som för schweiziska medborgare; detta gäller särskilt eventuella avgifter för deltagande i en verksamhet som finansieras genom ett unionsprogram och påverkar inte eventuella förmånligare regler om avgifter som kan tillämpas inom ramen för programmet Erasmus+.

[1] EGT L 114, 30.4.2002, s. 6.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av förmånligare bestämmelser i avtalet om fri rörlighet för personer eller i unionsrätten, ska unionen när det gäller deltagande som innebär rörlighet för personer mellan Schweiz och unionen, eller inom unionen, för genomförandet av unionsprogrammen, säkerställa att

a) villkoren för personer att flytta till unionen och inom unionen inom ramen för genomförandet av unionsprogrammen inte medför omotiverade administrativa eller ekonomiska bördor, och

b) villkoren för personer att få tillgång till tjänster i unionen som har direkt anknytning till genomförandet av unionsprogrammen är desamma som för unionens medborgare; detta gäller särskilt eventuella avgifter för deltagande i en verksamhet som finansieras genom ett unionsprogram och påverkar inte eventuella förmånligare regler om avgifter som kan tillämpas inom ramen för programmet Erasmus+.

3. De avtalsslutande parterna ska göra sitt yttersta för att underlätta gränsöverskridande rörlighet för varor och tjänster som är avsedda att användas i de verksamheter som omfattas av detta avtal, inom ramen för befintliga bestämmelser.

4. Protokollen till detta avtal får fastställa ytterligare särskilda villkor som hänvisar till denna artikel och som är nödvändiga för Schweiz deltagande i unionsprogram eller unionsverksamheter, eller delar därav.

ARTIKEL 6

Schweiz deltagande i styrningen av program eller verksamheter

1. Såvida det inte gäller frågor som är reserverade för medlemsstater eller avser ett unionsprogram eller en unionsverksamhet, eller en del därav, som Schweiz inte deltar i, ska Schweiz företrädare eller experter, eller experter som utsetts av Schweiz, tillåtas att i egenskap av observatörer delta i kommittéer och expertgrupper eller andra liknande möten i vilka företrädare eller experter från medlemsstaterna eller experter som utsetts av medlemsstaterna deltar, och vilka bistår Europeiska kommissionen i genomförandet och förvaltningen av de unionsprogram eller verksamheter eller delar därav i vilka Schweiz deltar i enlighet med artikel 3 i detta avtal, eller vilka har inrättats av Europeiska kommissionen för genomförandet av unionsrätten med avseende på dessa unionsprogram eller unionsverksamheter, eller delar därav. Schweiz företrädare eller experter, eller experter som utsetts av Schweiz, får inte närvara vid omröstning. Schweiz ska underrättas om omröstningsresultat.

2. Om experter eller utvärderare inte utses på grundval av nationalitet får nationalitet inte vara ett skäl att utesluta Schweiz experter och utvärderare.

3. Om inte annat följer av villkoren i punkt 1 ska Schweiz företrädares deltagande i de möten som avses i den punkten eller i andra möten som rör genomförandet av unionsprogram eller unionsverksamheter styras av samma regler och förfaranden som de som gäller för medlemsstaternas företrädare, när det gäller yttranderätt, mottagande av information och dokumentation såvida det inte gäller frågor som är reserverade för medlemsstater eller som avser ett unionsprogram eller unionsverksamhet som Schweiz inte deltar i, och ersättning av kostnader för resor och uppehälle.

4. Protokollen till detta avtal får fastställa ytterligare villkor för experters deltagande samt för Schweiz deltagande i styrelser och strukturer som inrättats i syfte att genomföra de unionsprogram eller unionsverksamheter som anges i respektive protokoll till detta avtal.

ARTIKEL 7

Finansiella villkor

1. Schweiz eller schweiziska enheters deltagande i unionsprogram eller unionsverksamheter, eller delar därav, ska vara avhängigt av att Schweiz bidrar ekonomiskt till motsvarande finansiering inom ramen för unionens budget.

2. Det ekonomiska bidraget ska utgöras av summan av

a) ett operativt bidrag, och

b) en deltagaravgift.

3. Det ekonomiska bidraget ska ges i form av en årlig betalning i en eller flera delbetalningar.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 8 i denna artikel, ska deltagaravgiften vara 4 % av det årliga operativa bidraget och får inte vara föremål för retroaktiva justeringar, förutom i förhållande till ett tillfälligt upphävande enligt artikel 19. Vid tillfälligt upphävande enligt artikel 19 ska deltagaravgiften justeras i enlighet med justeringen av det operativa bidraget. Från och med 2028 får gemensamma kommittén justera nivån på deltagaravgiften.

5. Det operativa bidraget ska täcka drifts- och stödutgifter och ska, när det gäller både åtagande- och betalningsbemyndiganden, tillföras utöver de belopp som tagits upp i unionens slutgiltigt antagna budget för unionsprogram eller unionsverksamheter, eller delar därav, där så är lämpligt ökade med externa inkomster avsatta för särskilda ändamål som inte härrör från ekonomiska bidrag till unionsprogram och unionsverksamheter från andra givare, enligt definitionen i ett protokoll till detta avtal.

6. Det operativa bidraget ska baseras på en bidragsnyckel som definieras som kvoten av Schweiz bruttonationalprodukt (BNP) till marknadspris och unionens BNP till marknadspris. För detta ändamål ska uppgifterna om BNP till marknadspris för de avtalsslutande parterna vara de senast tillgängliga från och med den 1 januari det år då den årliga betalningen görs enligt Europeiska unionens statistikkontor (Eurostat), med vederbörlig hänsyn till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om samarbete på statistikområdet, utfärdat i Luxemburg den 26 oktober 2004 Om det avtalet upphör att gälla ska Schweiz BNP vara den som fastställs på grundval av uppgifter från Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD).

7. Det operativa bidraget ska baseras på tillämpningen av bidragsnyckeln på de ursprungliga åtagandebemyndiganden som ökats enligt punkt 5 och som tagits upp i Europeiska unionens slutgiltigt antagna budget för det tillämpliga året för finansiering av unionsprogram eller unionsverksamheter, eller delar därav, som Schweiz deltar i.

8. Den deltagaravgift som avses i punkt 2 ska ha följande värden under åren 2025–2027:

– 2025: 2,5 %

– 2026: 3 %

– 2027: 4 %.

9. Europeiska kommissionen ska på begäran förse Schweiz med sådan information rörande dess ekonomiska deltagande som ingår i den information om budget, redovisning, resultat och utvärdering som lämnats till unionens budgetmyndigheter och myndigheter som beviljar ansvarsfrihet för de unionsprogram och unionsverksamheter, eller delar därav, i vilka Schweiz deltar. Den informationen ska tillhandahållas med vederbörlig hänsyn till unionens och Schweiz konfidentialitets- och dataskyddsregler och påverkar inte den information som Schweiz har rätt att ta emot enligt artikel 12.

10. Alla ekonomiska bidrag från Schweiz eller betalningar från unionen, samt beräkningen av belopp som ska betalas eller mottas, ska vara i euro.

11. Detaljerade bestämmelser för genomförandet av denna artikel fastställs i respektive protokoll till detta avtal samt i bilagan till detta avtal om finansiella genomförandebestämmelser.

ARTIKEL 8

Program och verksamheter som omfattas av en justeringsmekanism för det operativa bidraget

1. Om så föreskrivs i ett protokoll till detta avtal får det operativa bidraget för ett unionsprogram eller en unionsverksamhet, eller en del därav, för år N justeras uppåt och nedåt retroaktivt under ett eller flera efterföljande år, baserat på de budgetåtaganden som gjorts på det årets åtagandebemyndiganden, deras genomförande genom rättsliga åtaganden och tillbakadragande av dem.

2. Den första justeringen ska göras år N+1 när det operativa bidraget ska justeras med differensen mellan det bidraget och ett justerat bidrag som beräknas genom tillämpning av bidragsnyckeln för år N, justerat genom tillämpning av en koefficient om det berörda protokollet så föreskriver, på summan av

a) beloppet för de budgetåtaganden avseende åtagandebemyndiganden som beviljats år N inom ramen för unionens budget och avseende åtagandebemyndiganden motsvarande tillbakadragna åtaganden som gjorts disponibla på nytt, och

b) anslag för externa inkomster avsatta för särskilda ändamål som inte härrör från ekonomiska bidrag till unionsprogram och unionsverksamheter från andra givare som omfattas av protokollen till detta avtal och som var tillgängliga i slutet av år N.

3. Varje efterföljande år, till dess att alla budgetåtaganden som finansieras genom åtagandebemyndiganden från år N har betalats eller dragits tillbaka, och senast tre år efter unionsprogrammets slut eller efter utgången av den fleråriga budgetram som motsvarar år N, beroende på vilket som inträffar först, ska unionen beräkna en justering av bidraget för år N genom att minska Schweiz bidrag med det belopp som erhålls genom att tillämpa bidragsnyckeln, justerad om det berörda protokollet så föreskriver, för år N på de tillbakadraganden som görs varje år på åtaganden för år N som finansieras genom unionsbudgeten eller från tillbakadraganden som gjorts tillgängliga på nytt.

4. Om anslag för externa inkomster avsatta för särskilda ändamål som inte härrör från ekonomiska bidrag till unionsprogram och unionsverksamheter från andra givare som omfattas av protokollen till detta avtal annulleras ska Schweiz bidrag till det berörda unionsprogrammet eller den berörda unionsverksamheten, eller delar därav, minskas med det belopp som erhålls genom tillämpning av bidragsnyckeln, justerad om det berörda protokollet så föreskriver, för år N på det annullerade beloppet.

5. År N+2 eller efterföljande år, efter att ha gjort de justeringar som avses i punkterna 2, 3 och 4, ska Schweiz bidrag för år N också minskas med ett belopp som erhålls genom att Schweiz bidrag för år N multipliceras med förhållandet mellan

a) de rättsliga åtagandena för år N, som finansieras genom eventuella åtagandebemyndiganden som är tillgängliga under år N och som är ett resultat av konkurrensutsatta förfaranden för tilldelning,

   i) från vilka Schweiz och schweiziska enheter har uteslutits,

   ii) för vilka tidsfristen för inlämnande av ansökningar har löpt ut under det tillfälliga upphävande som avses i artikel 19 eller efter det att den uppsägning som avses i artikel 20 har fått verkan, och

b) det totala beloppet för rättsliga åtaganden som finansieras genom eventuella åtagandebemyndiganden under år N.

6. Beloppet av rättsliga åtaganden, enligt beskrivningen i punkt 5, ska beräknas genom att beakta alla budgetåtaganden som gjorts under år N och dra av de tillbakadraganden som gjorts för dessa åtaganden år N+1.

ARTIKEL 9

Unionsprogram och unionsverksamheter, eller delar därav, på vilka en automatisk korrigeringsmekanism tillämpas

1. En automatisk korrigeringsmekanism ska tillämpas på ett unionsprogram eller en unionsverksamhet, eller en del därav, för vilket tillämpningen av en automatisk korrigeringsmekanism föreskrivs i den grundläggande akten om inrättande av unionsprogrammet eller unionsverksamheten och i det berörda protokollet till detta avtal. Tillämpningen av den automatiska korrigeringsmekanismen får begränsas till delar av det unionsprogram eller den unionsverksamhet som anges i det berörda protokollet till detta avtal och som genomförs genom bidrag för vilka konkurrensutsatta ansökningsomgångar anordnas. Närmare regler för identifiering av de delar av unionsprogrammet eller unionsverksamheten på vilka den automatiska korrigeringsmekanismen ska tillämpas eller inte får fastställas i det protokollet.

2. Beloppet för den automatiska korrigeringen för ett unionsprogram eller en unionsverksamhet, eller en del därav, ska utgöras av differensen mellan de ursprungliga beloppen för de rättsliga åtaganden som faktiskt ingåtts med Schweiz eller schweiziska enheter och som finansierats genom åtagandebemyndiganden för året i fråga och motsvarande operativa bidrag som betalats av Schweiz, justerat enligt artikel 8 i detta avtal om det berörda protokollet till detta avtal föreskriver sådan justering, exklusive stödutgifter, för samma period.

3. Varje belopp som avses i punkt 2 i denna artikel och som för vart och ett av två på varandra följande år överskrider 8 % av Schweiz motsvarande operativa bidrag till unionsprogrammet, justerat i enlighet med artikel 8, ska betalas av Schweiz som ett ytterligare bidrag inom den automatiska korrigeringsmekanismen för vart och ett av de två åren.

4. Närmare regler för fastställande av relevanta belopp för de rättsliga åtaganden som avses i punkt 2 i denna artikel, inbegripet när det gäller konsortier, och för beräkning av den automatiska korrigeringen får fastställas i bilagan till detta avtal om finansiella genomförandebestämmelser.

ARTIKEL 10

Finansiering i samband med unionsprogram som genomförs genom finansieringsinstrument eller budgetgarantier

1. Om Schweiz i enlighet med artikel 3 deltar i ett unionsprogram eller en unionsverksamhet, eller en del därav, som genomförs med hjälp av finansieringsinstrument eller budgetgarantier enligt budgetförordningen, ska Schweiz lämna ett bidrag till dessa finansieringsinstrument eller budgetgarantier i enlighet med budgetförordningen och den grundläggande akten om inrättande av unionsprogrammet eller unionsverksamheten.

Beloppet för bidraget ska öka unionens budgetgaranti eller finansieringsinstrumentets finansieringsram.

2. När så är lämpligt får villkoren för genomförandet av denna artikel specificeras närmare i det berörda protokollet.

ARTIKEL 11

Kontroller och revisioner

1. I enlighet med de tillämpliga akter som antagits av en eller flera av unionens institutioner eller organ och i enlighet med relevanta avtal och kontrakt ska unionen ha rätt att utföra tekniska, vetenskapliga, ekonomiska eller andra typer av kontroller och revisioner på plats hos fysiska personer som är bosatta i eller rättsliga enheter som är etablerade i Schweiz och som mottar unionsmedel, samt hos varje tredje part som deltar i genomförandet av unionsmedel och som är bosatt eller etablerad i Schweiz. Sådana kontroller och revisioner får utföras av företrädare för unionens institutioner och organ, särskilt Europeiska kommissionen och Europeiska revisionsrätten, eller av andra personer som har bemyndigats av Europeiska kommissionen. Vid utövandet av sina uppgifter på Schweiz territorium ska unionens tjänstemän och utredningsorgan agera på ett sätt som är förenligt med schweizisk lagstiftning.

2. Företrädare för unionens institutioner och organ, särskilt Europeiska kommissionen och Europeiska revisionsrätten, och andra personer som har bemyndigats av Europeiska kommissionen ska ha lämplig tillgång till lokaler, arbeten och handlingar i både elektroniska versioner och pappersversioner, samt till all information som är nödvändig för att genomföra sådana revisioner, vilket även omfattar rätten att erhålla fysiska eller elektroniska kopior av eller utdrag ur handlingar eller innehåll i datamedier som innehas av den fysiska eller juridiska person eller tredje part som revisionen avser.

3. Schweiz får inte förhindra eller försvåra för de företrädare och andra personer som avses i punkt 2 att inom ramen för sin tjänsteutövning enligt denna artikel resa in i Schweiz eller få tillträde till lokalerna.

4. De kontroller och revisioner som avses i punkt 1 i den här artikeln får utföras även efter det att tillämpningen av ett protokoll till det här avtalet tillfälligt har upphävts i enlighet med artikel 19, den provisoriska tillämpningen av avtalet har upphört eller avtalet har sagts upp, på de villkor som fastställs i de tillämpliga akter som antagits av en eller flera av unionens institutioner eller organ eller i enlighet med relevanta avtal och kontrakt avseende eventuella rättsliga åtaganden om genomförande av unionsbudgeten som ingåtts av unionen före den dag då det tillfälliga upphörandet av tillämpningen av det berörda protokollet eller upphörandet av den provisoriska tillämpningen av avtalet eller uppsägningen av avtalet fick verkan.

ARTIKEL 12

Bekämpning av oriktigheter, bedrägerier och andra brott som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen

1. Europeiska kommissionen och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) ska vara bemyndigade att utföra administrativa utredningar, avseende genomförandet av detta avtal och dess protokoll, inklusive kontroller och inspektioner på plats, på Schweiz territorium. Dessa utredningar ska utföras i enlighet med de villkor som fastställs i tillämpliga akter som antagits av en eller flera unionsinstitutioner. Vid utövandet av sina uppgifter på Schweiz territorium ska unionens tjänstemän och utredningsorgan agera på ett sätt som är förenligt med schweizisk lagstiftning.
2. Schweiziska behöriga myndigheter ska inom rimlig tid informera Europeiska kommissionen eller Olaf om omständigheter eller misstankar som de har fått kännedom om rörande oriktigheter, bedrägerier eller annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen i samband med genomförandet av detta avtal och dess protokoll.

3. Kontroller och inspektioner på plats får utföras på plats hos varje fysisk person bosatt i eller rättslig enhet etablerad i Schweiz som mottar unionsmedel, samt hos varje tredje part som deltar i genomförandet av unionsmedel och som är bosatt eller etablerad i Schweiz.

4. Kontroller och inspektioner på plats ska förberedas och utföras av Europeiska kommissionen eller Olaf i nära samarbete med den behöriga schweiziska revisionsmyndigheten, som i rimlig tid i förväg ska underrättas om föremålet för, syftet med och den rättsliga grunden för kontrollerna och inspektionerna, så att de behöriga schweiziska myndigheterna kan tillhandahålla bistånd. För detta ändamål får tjänstemän från behöriga schweiziska myndigheter delta i kontrollerna och inspektionerna på plats.

5. På begäran av de schweiziska myndigheterna får kontrollerna och inspektionerna på plats genomföras tillsammans med Europeiska kommissionen eller Olaf.

6. Europeiska kommissionens företrädare och Olafs personal ska ha tillgång till all information och dokumentation, inklusive datauppgifter, om de berörda insatserna som krävs för att kontrollerna och inspektionerna på plats ska kunna genomföras på ett korrekt sätt. De får bland annat kopiera relevanta handlingar.

7. Om en person, enhet eller annan tredje part motsätter sig en kontroll eller en inspektion på plats, ska de schweiziska myndigheterna, inom ramen för sina nationella bestämmelser, bistå Europeiska kommissionen eller Olaf så att de kan genomföra den kontroll eller inspektion på plats som de blivit ålagda att göra. Detta bistånd ska omfatta vidtagande av lämpliga säkerhetsåtgärder enligt nationell lagstiftning, särskilt för att säkra bevis.

8. Europeiska kommissionen eller Olaf ska informera de schweiziska myndigheterna om resultaten av sådana kontroller och inspektioner. I synnerhet ska Europeiska kommissionen eller Olaf snarast möjligt rapportera till den behöriga schweiziska revisionsmyndigheten om alla omständigheter eller misstankar rörande oriktigheter som kommit till deras kännedom i samband med kontrollen eller inspektionen på plats.

9. Utan att det påverkar tillämpningen av Schweiz straffrättsliga bestämmelser får Europeiska kommissionen införa administrativa åtgärder och sanktioner för varje schweizisk enhet som deltar i genomförandet av ett unionsprogram eller en unionsverksamhet i enlighet med unionsrätten.

10. För att denna artikel ska kunna tillämpas korrekt ska Europeiska kommissionen eller Olaf och de behöriga schweiziska myndigheterna regelbundet utbyta information och, på begäran av en av de avtalsslutande parterna till detta avtal, samråda med varandra.

11. För att underlätta ett effektivt samarbete och informationsutbyte med Olaf ska Schweiz utse en kontaktpunkt.

12. Informationsutbyte mellan Europeiska kommissionen eller Olaf och de behöriga schweiziska myndigheterna ska ske med vederbörlig hänsyn till sekretesskraven. Personuppgifter som ingår i informationsutbytet ska skyddas i enlighet med tillämpliga bestämmelser.

13. De behöriga schweiziska myndigheterna ska också informera Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) om alla omständigheter eller misstankar som de har fått kännedom om rörande oriktigheter, bedrägerier eller annan olaglig verksamhet som påverkar unionens ekonomiska intressen, när dessa omständigheter eller misstankar rör ett ärende som kan omfattas av Eppos behörighet. I fall där Eppo eller Schweiz genomför utredningar eller rättsliga förfaranden som rör brott som påverkar deras respektive ekonomiska intressen inom ramen för detta avtal, ska Schweiz och unionen säkerställa ett effektivt ömsesidigt bistånd, i enlighet med den tillämpliga rättsliga ramen, så att deras behöriga myndigheter kan fullgöra sin skyldighet att utreda, lagföra och väcka talan inför domstol mot förövare och medhjälpare till sådana brott.

ARTIKEL 13

Ändringar av artiklarna 11 och 12

Gemensamma kommittén får ändra artiklarna 11 och 12 för att ta hänsyn till ändringar av akter som antagits av en eller flera unionsinstitutioner.

ARTIKEL 14

Återbetalning och verkställighet

1. Ett beslut av Europeiska kommissionen som ålägger andra juridiska eller fysiska personer än stater en betalningsskyldighet i samband med fordringar som härrör från unionens program, verksamheter, projekt eller åtgärder ska vara verkställbart i Schweiz. Verkställighetsbeslutet ska bifogas ett sådant beslut, utan någon annan formalitet än kontroll av beslutets äkthet genom den nationella myndighet som Schweiz regering har utsett för detta ändamål. Verkställigheten ska ske i enlighet med schweiziska lagar och förfaranderegler. Verkställbara beslut av Europeiska kommissionen ska betraktas som verkställbara exekutionstitlar i den mening som avses i den federala lagen om indrivning av skulder och konkurs (DEBA) och inte vara föremål för prövning i sak vid schweiziska domstolar. Schweiz regering ska underrätta Europeiska kommissionen och Europeiska unionens domstol om den nationella myndighet som utsetts för tillämpningen av denna artikel. I enlighet med artikel 15 ska Europeiska kommissionen ha rätt att delge sådana verkställbara beslut direkt till personer som är bosatta i och juridiska enheter som är etablerade i Schweiz.

2. Domar och beslut som meddelats av Europeiska unionens domstol med tillämpning av en skiljedomsklausul i ett kontrakt eller avtal om unionens program, verksamheter, projekt eller åtgärder ska vara verkställbara i Schweiz på samma sätt som sådana beslut från Europeiska kommissionen som avses i punkt 1.

3. Europeiska unionens domstol ska vara behörig att pröva lagenligheten av de beslut av Europeiska kommissionen som avses i punkt 1 och att skjuta upp verkställigheten av dem. Schweiziska domstolar ska dock vara behöriga beträffande klagomål om att verkställigheten inte genomförs på regelrätt sätt.

ARTIKEL 15

Kommunikation och informationsutbyte

De unionsinstitutioner och unionsorgan som deltar i genomförandet av unionsprogram eller unionsverksamheter, eller i kontrollen av sådana program eller verksamheter, ska ha rätt att kommunicera direkt, inbegripet via elektroniska system för utbyte, med varje fysisk person eller juridisk enhet som är som är bosatt i respektive etablerad i Schweiz och som mottar unionsfinansiering, samt med varje tredje part som deltar i genomförandet av unionsfinansiering och som är bosatt eller etablerad i Schweiz. Sådana personer, enheter och tredje parter får direkt till unionsinstitutionerna och unionsorganen lämna all relevant information och alla handlingar som de är skyldiga att lämna på grundval av den unionslagstiftning som är tillämplig på unionsprogrammet eller unionsverksamheten eller på grundval av ett kontrakt eller finansieringsavtal som ingåtts för att genomföra programmet eller verksamheten.

ARTIKEL 16

Gemensamma kommittén för deltagande i unionsprogram

1. En gemensam kommitté för deltagande i unionsprogram inrättas härmed. Gemensamma kommittén ska

a) säkerställa att detta avtal och dess protokoll fungerar korrekt och genomförs effektivt, inbegripet bedömning, utvärdering och översyn av deras genomförande, och i synnerhet

   i) schweiziska enheters deltagande och resultat i unionsprogram och unionsverksamheter, eller delar därav,

   ii) i tillämpliga fall, graden av ömsesidig öppenhet för de rättsliga enheter som är etablerade i respektive avtalsslutande part att delta i den andra avtalsslutande partens program, projekt, åtgärder, eller verksamheter, eller delar därav,

   iii) genomförandet av den mekanism för ekonomiskt bidrag som avses i artikel 7 och i förekommande fall den automatiska korrigeringsmekanism som är tillämplig på unionsprogram eller unionsverksamheter som omfattas av protokollen till detta avtal i enlighet med artikel 9,

   iv) informationsutbyte och i tillämpliga fall undersökning av eventuella frågor om nyttjande av resultat, inbegripet immateriella rättigheter,

   v) på begäran av endera avtalsslutande part, diskussioner om begränsningar som de avtalsslutande parterna tillämpar eller planerar för tillträde till sina respektive forsknings- och innovationsprogram, särskilt när det gäller åtgärder som rör deras strategiska tillgångar, intressen, oberoende eller säkerhet,

vi) undersökningar av hur samarbetet kan förbättras och utvecklas,

vii) gemensamma diskussioner om framtida riktlinjer och prioriteringar för politik som rör unionsprogram eller unionsverksamheter som omfattas av protokollen till detta avtal,

viii) utbyte av information, bland annat om ny lagstiftning, nya beslut eller nationella program som är relevanta för genomförandet av detta avtal och dess protokoll,

ix) genom ett beslut antagande av protokoll till detta avtal avseende särskilda villkor för Schweiz deltagande i unionsprogram eller unionsverksamheter, eller delar därav, eller vid behov ändringar av sådana protokoll,

x) genom ett beslut ändringar av artiklarna 11 och 12 i detta avtal för att ta hänsyn till ändringar av en eller flera unionsinstitutioners akter,

b) i samarbete med den gemensamma kommitté som inrättats genom avtalet om hälsa (*gemensamma hälsokommittén*) säkerställa att detta avtal fungerar väl och genomförs effektivt när det gäller Schweiz deltagande i program för unionens åtgärder på hälsoområdet[1], endast när det gäller frågor som omfattas av detta avtal, och i synnerhet

i) anta eller ändra det berörda protokollet i samråd med gemensamma hälsokommittén,

[1] För perioden 2021–2027 är detta programmet EU för hälsa som inrättas genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/522 av den 24 mars 2021 om inrättande av ett program för unionens åtgärder på hälsoområdet (programmet EU för hälsa) för perioden 2021–2027 och om upphävande av förordning (EU) nr 282/2014 (EUT L 107, 26.3.2021, s. 1).

ii) informera den gemensamma hälsokommittén när dagordningen för dess möten omfattar frågor som rör ett program för unionens åtgärder på hälsoområdet.

2. Gemensamma kommittén ska fatta beslut med konsensus. Besluten ska vara bindande för de avtalsslutande parterna.

3. Gemensamma kommittén ska bestå av företrädare för de avtalsslutande parterna.

4. Gemensamma kommittén får besluta att på ad hoc-basis inrätta arbetsgrupper eller rådgivande organ på expertnivå som kan bistå vid genomförandet av detta avtal.

5. Gemensamma kommitténs ordförandeskap ska delas mellan en företrädare för var och en av de avtalsslutande parterna.

6. Gemensamma kommittén ska arbeta fortlöpande genom utbyte av relevant information via alla typer av kommunikationsmedel, särskilt när det gäller schweiziska enheters deltagande och resultat. Gemensamma kommittén får i synnerhet utföra sina uppgifter skriftligen närhelst behov uppstår.

7. Gemensamma kommittén ska sammanträda minst en gång om året, alternativt i Bryssel och Bern, om inte medordförandena beslutar något annat. Den ska också sammanträda på begäran av endera av de avtalsslutande parterna. Medordförandena får komma överens om att ett sammanträde i gemensamma kommittén ska hållas via videokonferens eller telekonferens.

8. Gemensamma kommittén ska fastställa sin arbetsordning vid sitt första sammanträde.

ARTIKEL 17

Ikraftträdande

1. Detta avtal ska ratificeras eller godkännas av de avtalsslutande parterna i enlighet med deras egna förfaranden. De avtalsslutande parterna ska underrätta varandra om att de interna förfaranden som är nödvändiga för detta avtals ikraftträdande har slutförts.

2. Detta avtal ska träda i kraft den första dagen i den andra månaden efter den sista underrättelsen om följande instrument:

a) Institutionellt protokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om fri rörlighet för personer.

b) Ändringsprotokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om fri rörlighet för personer.

c) Institutionellt protokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart.

d) Ändringsprotokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart.

e) Protokoll om statligt stöd till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart.

f) Institutionellt protokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om gods- och persontransporter på väg och järnväg.

g) Ändringsprotokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om gods- och persontransporter på väg och järnväg.

h) Protokoll om statligt stöd till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om gods- och persontransporter på väg och järnväg.

i) Ändringsprotokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om handel med jordbruksprodukter.

j) Institutionellt protokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om ömsesidigt erkännande i samband med bedömning av överensstämmelse.

k) Ändringsprotokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om ömsesidigt erkännande i samband med bedömning av överensstämmelse.

l) Avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om Schweiz regelbundna ekonomiska bidrag för att minska de ekonomiska och sociala skillnaderna i Europeiska unionen.

m) Avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om villkoren för Schweiziska edsförbundets deltagande i Europeiska unionens rymdprogrambyrå.

ARTIKEL 18

Provisorisk tillämpning

1. De avtalsslutande parterna ska tillämpa detta avtal provisoriskt från och med den 1 januari 2025 i enlighet med deras respektive interna förfaranden och lagstiftning. Om datumet för undertecknande av detta avtal är efter den 15 november 2025 ska de avtalsslutande parterna tillämpa detta avtal provisoriskt från och med den 1 januari 2026 i enlighet med deras respektive interna förfaranden och lagstiftning.

2. Den provisoriska tillämpningen av detta avtal ska upphöra senast den 31 december 2028 om Schweiz inte har slutfört de interna förfaranden som är nödvändiga för ikraftträdandet av de instrument som anges i artikel 17 senast den dagen.

3. Om den provisoriska tillämpningen av detta avtal upphör att gälla i enlighet med punkt 2 i denna artikel är de avtalsslutande parterna överens om att Schweiz operativa bidrag enligt artikel 7 ska betalas utan den justering som föreskrivs i artikel 8 eller den korrigering som föreskrivs i artikel 9.

4. De avtalsslutande parterna är överens om att projekt eller åtgärder för vilka rättsliga åtaganden har ingåtts efter den provisoriska tillämpningen av detta avtal, och innan det upphör att gälla provisoriskt, ska fortsätta tills de är avslutade enligt de villkor som fastställs i avtalet.

ARTIKEL 19

Tillfälligt upphävande

1. Unionen får tillfälligt upphäva tillämpningen av ett protokoll till detta avtal med avseende på ett unionsprogram eller en unionsverksamhet, eller en del därav, i följande fall:

a) Om Schweiz underlåter att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 5.1 och denna underlåtenhet har en betydande inverkan på genomförandet av programmet eller verksamheten, eller en del därav.

b) Om Schweiz helt eller delvis inte har betalat det ekonomiska bidrag som Schweiz ska betala inom ramen för programmet eller verksamheten i fråga.

Vid utebliven betalning som avsevärt kan äventyra genomförandet och förvaltningen av ett unionsprogram eller en unionsverksamhet ska Europeiska kommissionen skicka en formell påminnelse. Om ingen betalning görs inom 20 arbetsdagar efter den formella påminnelsen ska Europeiska kommissionen lämna en formell underrättelse till Schweiz om tillfälligt upphävande av tillämpningen av det berörda protokollet till detta avtal, vilken ska få verkan 15 dagar efter det att Schweiz mottagit den underrättelsen.

c) I de fall som avses i artikel 16 i avtalet om hälsa vad gäller Schweiz deltagande i ett program för unionens åtgärder på hälsoområdet.

2. Om tillämpningen av ett protokoll till detta avtal upphävs tillfälligt ska schweiziska enheter inte vara berättigade att delta i sådana förfaranden för tilldelning som ännu inte avslutats när det tillfälliga upphävandet får verkan. Ett tilldelningsförfarande ska anses vara avslutat när rättsliga åtaganden har ingåtts till följd av förfarandet.

3. Det tillfälliga upphävandet påverkar inte rättsliga åtaganden som ingåtts med schweiziska enheter inom det berörda unionsprogrammet eller den berörda unionsverksamheten innan det tillfälliga upphävandet får verkan. Det berörda protokollet till detta avtal ska fortsätta att vara tillämpligt på sådana rättsliga åtaganden.

4. Unionen ska omedelbart underrätta Schweiz när hela det ekonomiska bidrag som ska betalas har mottagits av unionen. Det tillfälliga upphävandet ska avslutas med omedelbar verkan efter denna underrättelse.

5. Från och med den dag då det tillfälliga upphävandet avslutas ska schweiziska enheter åter vara berättigade att delta i tilldelningsförfaranden inom ramen för det berörda unionsprogrammet eller den berörda unionsverksamheten som inleds efter denna dag, och i tilldelningsförfaranden som inletts före denna dag om ansökningsfristerna ännu inte har löpt ut.

6. Om de omständigheter som orsakade det tillfälliga upphävandet kvarstår sex månader efter det att ett tillfälligt upphävande inleddes i enlighet med punkt 1, får unionen ensidigt säga upp det tillfälligt upphävda protokollet med avseende på det berörda unionsprogrammet eller den berörda unionsverksamheten, eller en del därav.

ARTIKEL 20

Uppsägning

1. En avtalsslutande part får säga upp detta avtal genom att underrätta den andra avtalsslutande parten.

2. Detta avtal ska upphöra att vara i kraft sex månader efter mottagandet av den skriftliga underrättelse som avses i punkt 1.

3. Om detta avtal sägs upp i enlighet med denna artikel är de avtalsslutande parterna överens om följande:

a) Projekt eller åtgärder för vilka rättsliga åtaganden har ingåtts efter detta avtals ikraftträdande och innan det sägs upp ska fortsätta tills de är avslutade enligt de villkor som fastställs i detta avtal.

b) Det årliga ekonomiska bidraget till ett unionsprogram eller unionsverksamhet för det år N under vilket detta avtal sägs upp ska betalas i sin helhet i enlighet med artikel 7 i detta avtal och alla relevanta bestämmelser i berört protokoll. Om justeringsmekanismen är tillämplig ska det operativa bidraget till det berörda programmet eller den berörda verksamheten för år N justeras i enlighet med artikel 8 i detta avtal. För unionsprogram eller unionsverksamheter där både justeringsmekanismen och den automatiska korrigeringsmekanismen är tillämpliga ska det relevanta operativa bidraget för år N justeras i enlighet med artikel 8 i detta avtal och korrigeras i enlighet med artikel 9 i detta avtal. För unionsprogram eller unionsverksamheter där endast korrigeringsmekanismen är tillämplig ska det relevanta operativa bidraget för år N korrigeras i enlighet med artikel 9 i detta avtal. Den deltagaravgift som betalas för år N som en del av det ekonomiska bidraget till ett unionsprogram eller en unionsverksamhet ska inte justeras eller korrigeras.

c) Om justeringsmekanismen är tillämplig ska, efter det år då detta avtal sägs upp, de operativa bidragen till ett unionsprogram eller en unionsverksamhet som betalats för de år då detta avtal tillämpades justeras i enlighet med artikel 8. För unionsprogram eller unionsverksamheter där både justeringsmekanismen och den automatiska korrigeringsmekanismen är tillämpliga ska dessa operativa bidrag justeras i enlighet med artikel 8 och korrigeras automatiskt i enlighet med artikel 9. För unionsprogram eller unionsverksamheter där endast den automatiska korrigeringsmekanismen är tillämplig ska de relevanta operativa bidragen korrigeras automatiskt i enlighet med artikel 9.

4. Om inte annat följer av punkt 3 får Schweiz deltagande i ett program för unionens åtgärder på hälsoområdet sägas upp i de fall som anges i artikel 16 i avtalet om hälsa.

5. Om inte annat följer av punkt 3 och utan hinder av eventuella bestämmelser med annat innehåll i detta avtal, ska Schweiz deltagande i ett program för unionens åtgärder på hälsoområdet upphöra samma dag som avtalet om hälsa upphör att vara i kraft.

6. De avtalsslutande parterna ska efter överenskommelse reglera alla andra konsekvenser av uppsägningen av detta avtal.

ARTIKEL 21

Bilaga och protokoll

Bilagan och protokollen till detta avtal utgör en integrerad del därav.

ARTIKEL 22

Giltiga texter

Detta avtal är upprättat i två exemplar på bulgariska, danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, iriska, italienska, kroatiska, lettiska, litauiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, rumänska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska och ungerska, vilka alla texter är lika giltiga.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade, vederbörligen befullmäktigade, undertecknat detta avtal.

[Avslutande formel (med verkan, på alla 24 EU-språk: ”Som skedde i Bryssel/Bern den [dag] [månad] tjugohundra[år]”)]

[Underskrifter (med verkan, på alla 24 EU-språk: ”För Europeiska unionen” och ”För Schweiziska edsförbundet”)]

BILAGA OM BESTÄMMELSER FÖR FINANSIELLT GENOMFÖRANDE

1. Europeiska kommissionen ska, så snart som möjligt och senast den 16 april varje budgetår för varje unionsprogram eller unionsverksamhet, eller del därav, som Schweiz deltar i, meddela Schweiz följande information:

   a) De belopp i åtagandebemyndiganden i unionens budget som slutgiltigt antagits för året i fråga för de budgetposter som omfattar Schweiz deltagande i enlighet med protokollen till detta avtal och, i tillämpliga fall, beloppet för anslag för externa inkomster avsatta för särskilda ändamål som inte härrör från ekonomiska bidrag från andra givare under dessa budgetposter.

   b) Beloppet för den deltagaravgift som avses i artikel 7 i detta avtal.

   c) Från och med år N+1 av genomförandet av ett program som ingår i protokollen till detta avtal, genomförandet av åtagandebemyndiganden som motsvarar budgetår N och nivån på tillbakadragandet.

   d) För program, eller delar därav, på vilka artikel 9 i detta avtal är tillämplig, om sådan information krävs för att beräkna den automatiska korrigeringen, nivån på de åtaganden som ingåtts till förmån för schweiziska enheter fördelat på det motsvarande året för budgetanslag och den därmed sammanhängande totala nivån för åtaganden.

På grundval av sitt budgetförslag ska Europeiska kommissionen så snart som möjligt, om möjligt under juni och senast den 1 september varje budgetår, tillhandahålla en skattning av informationen i leden a och b.

2. Det totala värdet av begäran om betalningar för ett visst år ska fastställas genom tillämpning av det årliga belopp som beräknats med tillämpning av artikel 7 i detta avtal, inbegripet, om tillämpligt på unionsprogrammet, eventuella justeringar enligt artikel 8 i detta avtal och, om tillämpligt på unionsprogrammet, eventuella korrigeringar enligt artikel 9 i detta avtal.

   Tillämpningen av denna punkt påverkar inte fastställandet av beräkningen av den automatiska korrigeringen enligt artikel 9.

3. Europeiska kommissionen ska senast den 16 april och om tillämpligt på unionsprogrammet tidigast den 22 oktober och senast den 31 oktober varje budgetår, utfärda en begäran om betalning till Schweiz som motsvarar Schweiz bidrag enligt detta avtal för vart och ett av de unionsprogram eller unionsverksamheter, eller delar därav, som Schweiz deltar i.

4. Den begäran om betalning som avses i punkt 3 ska ordnas i delbetalningar enligt följande:

   a) Årets första delbetalning, avseende den begäran om betalning som ska utfärdas senast den 16 april, ska utgöras av ett belopp upp till ett belopp likvärdigt med den skattning av det årliga ekonomiska bidraget till programmet i fråga som avses i punkt 1.

      Schweiz ska betala det belopp som anges i denna begäran om betalning senast 60 dagar efter det att begäran om utbetalning har utfärdats.

b) I tillämpliga fall ska årets andra delbetalning, avseende den begäran om betalning som ska utfärdas tidigast den 22 oktober och senast den 31 oktober, motsvara differensen mellan det belopp som avses i punkt 1 och det belopp som avses i punkt 3 om det belopp som avses i punkt 3 är högre. Schweiz ska betala det belopp som anges i denna begäran om betalning senast den 21 december.

Schweiz får göra separata betalningar för varje program och verksamhet.

5. Om detta avtal börjar tillämpas provisoriskt under 2025 ska Europeiska kommissionen för det första genomförandeåret utfärda en enda begäran om betalning inom 60 dagar från undertecknandet av detta avtal och senast den 10 december 2025.

6. Om detta avtal börjar tillämpas provisoriskt under 2025 ska Schweiz betala det belopp som anges i en begäran om betalning enligt punkt 5 senast 30 dagar efter utfärdandet av begäran om betalning och senast den 21 december 2025.

7. Om Schweiz deltagande sägs upp i enlighet med artikel 20 i detta avtal ska alla betalningar som avser perioden innan uppsägningen träder i kraft förfalla till betalning. Europeiska kommissionen ska utfärda en begäran om betalning avseende det belopp som ska betalas senast en månad efter det att uppsägningen träder i kraft. Schweiz ska betala detta belopp inom 60 dagar från utfärdandet av begäran om betalning.

8. Om bidraget betalas för sent ska Schweiz betala dröjsmålsränta på det utestående beloppet från och med förfallodagen till och med den dag då hela det utestående beloppet betalats.

9. Räntesatsen för fordringar som inte betalats på förfallodagen ska vara den räntesats som Europeiska centralbanken tillämpar på sina huvudsakliga refinansieringstransaktioner enligt offentliggörande i C-serien av *Europeiska unionens officiella tidning* och som gäller den första dagen i den månad då förfallodagen infaller eller 0 %, beroende på vilken som är högst, plus 3,5 procentenheter.

PROTOKOLL I

DELTAGANDE I HORISONT EUROPA-PROGRAMMET, EURATOMS FORSKNINGS- OCH UTBILDNINGSPROGRAM, PROGRAMMET FÖR ETT DIGITALT EUROPA OCH PROGRAMMET ERASMUS+

DEL I

ALLMÄNNA REGLER

ARTIKEL 1

Program i vilka Schweiz deltar

1. Schweiz ska som associerat land delta i och bidra till de unionsprogram och unionsverksamheter, eller delar därav, som inrättats genom följande grundläggande akter:

a) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/695 av den 28 april 2021 om inrättande av Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation, om fastställande av dess regler för deltagande och spridning och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1290/2013 och (EU) nr 1291/2013[1] (*Horisont Europa-programmet*) och genomfört genom det särskilda program som inrättats genom rådets beslut (EU) 2021/764 av den 10 maj 2021 om inrättande av det särskilda programmet för genomförande av Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation samt om upphävande av beslut 2013/743/EU[2], i deras senaste lydelser och genom ett ekonomiskt bidrag till Europeiska institutet för innovation och teknik, inrättat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/819 av den 20 maj 2021 om Europeiska institutet för innovation och teknik[3].

[1] EUT L 170, 12.5.2021, s. 1.
[2] EUT L 167 I, 12.5.2021, s. 1.
[3] EUT L 189, 28.5.2021, s. 61.

b) Rådets förordning (Euratom) 2021/765 av den 10 maj 2021 om inrättande av Europeiska atomenergigemenskapens forsknings- och utbildningsprogram för perioden 2021–2025 som kompletterar Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation samt om upphävande av förordning (Euratom) 2018/1563[1] (*Euratom-programmet*) i dess senaste lydelse.

c) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/694 av den 29 april 2021 om inrättande av programmet för ett digitalt Europa och om upphävande av beslut (EU) 2015/2240[2] (*programmet för ett digitalt Europa*) i dess senaste lydelse.

d) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/817 av den 20 maj 2021 om inrättande av Erasmus+: Unionens program för utbildning, ungdom och idrott samt om upphävande av förordning (EU) nr 1288/2013[3] (*programmet Erasmus+*) i dess senaste lydelse.

2. Detta protokoll ska inte tillämpas på tilldelningsförfaranden som genomför budgetåtaganden för

a) 2021, 2022, 2023 eller 2024 i de unionsprogram eller unionsverksamheter, eller delar därav, som avses i artikel 1.1 a–c i detta protokoll,

b) 2021, 2022, 2023, 2024, 2025 eller 2026 i det unionsprogram som avses i artikel 1.1 d i detta protokoll.

---

[1] EUT L 167 l, 12.5.2021, s. 81.
[2] EUT L 166, 11.5.2021, s. 1, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj.
[3] EUT L 189, 28.5.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/817/oj.

ARTIKEL 2

Varaktighet för Schweiz deltagande

1. Schweiz ska delta i de unionsprogram och unionsverksamheter, eller delar därav, som avses i

a) artikel 1.1 a–c i detta protokoll från och med den 1 januari 2025 eller en annan dag om detta föreskrivs i en särskild avdelning i detta protokoll för deras återstående varaktighet eller till och med utgången av den fleråriga budgetramen 2021–2027, beroende på vilken period som är kortast,

b) artikel 1.1 d i detta protokoll från och med den 1 januari 2027 för dess återstående varaktighet eller till och med utgången av den fleråriga budgetramen 2021–2027, beroende på vilken period som är kortast, med förbehåll för de villkor som anges i artikel 14 i detta protokoll.

2. Schweiz eller schweiziska enheter ska vara berättigade att delta på de villkor som anges i artikel 4 i detta avtal med avseende på unionens tilldelningsförfaranden, som genomför budgetåtagandena för de program och verksamheter, eller delar därav, som avses i artikel 1 i detta protokoll inom de tidsfrister som anges i punkt 1 i den här artikeln.

Vad gäller de unionsprogram och unionsverksamheter, eller delar därav, som avses i artikel 1.1 a–c i detta protokoll ska Schweiz eller schweiziska enheter inte vara berättigade till unionsfinansiering inom ramen för unionens tilldelningsförfaranden som genomför budgetåtaganden för 2021, 2022, 2023 eller 2024, utan att det påverkar de tillämpliga regler för stödberättigande för enheter i icke-associerade tredjeländer som fastställs i den grundläggande akten eller andra regler som rör genomförandet av unionsprogrammet eller unionsverksamheten.

Vad gäller de unionsprogram och unionsverksamheter, eller delar därav, som avses i artikel 1.1 d i detta protokoll ska Schweiz eller schweiziska enheter inte vara berättigade till unionsfinansiering inom ramen för unionens tilldelningsförfaranden som genomför budgetåtaganden för 2021, 2022, 2023, 2024, 2025 eller 2026, utan att det påverkar de tillämpliga regler för stödberättigande för enheter i icke-associerade tredjeländer som fastställs i den grundläggande akten eller andra regler som rör genomförandet av unionsprogrammet eller unionsverksamheten.

ARTIKEL 3

Slutbestämmelser

Detta protokoll ska vara i kraft så länge som krävs för att slutföra alla projekt, åtgärder, verksamheter eller delar därav som finansieras genom de unionsprogram som förtecknas i artikel 1 i detta protokoll, alla åtgärder som krävs för att skydda unionens ekonomiska intressen och alla finansiella skyldigheter som följer av genomförandet av detta protokoll mellan de avtalsslutande parterna.

Detta protokoll ska förlängas och tillämpas för perioden 2026–2027 på samma villkor för efterträdaren till Euratomprogrammet, såvida inte endera avtalsslutande parten inom tre månader efter offentliggörandet av det efterföljande programmet i *Europeiska unionens officiella tidning* meddelar sitt beslut att inte förlänga detta protokoll till att omfatta det efterföljande programmet. I händelse av en sådan underrättelse ska detta protokoll inte tillämpas från och med den 1 januari 2026 på det program som efterträder Euratomprogrammet.

ARTIKEL 4

Bilaga

Bilagan till detta protokoll utgör en integrerad del därav.

DEL II

SÄRSKILDA VILLKOR FÖR DELTAGANDE I UNIONSPROGRAM

AVDELNING 1

HORISONT EUROPA-PROGRAMMET OCH EURATOMPROGRAMMET SOM KOMPLETTERAR HORISONT EUROPA-PROGRAMMET

ARTIKEL 5

Särskilda villkor för deltagande i Horisont Europa-programmet och Euratomprogrammet som kompletterar Horisont Europa-programmet

1. Innan beslut fattas om huruvida schweiziska enheter är berättigade att delta i en åtgärd med anknytning till unionens strategiska tillgångar, intressen, oberoende eller säkerhet enligt artikel 22.5 i förordning (EU) 2021/695 får Europeiska kommissionen begära särskilda upplysningar eller försäkringar, exempelvis följande:

a) Upplysningar om huruvida unionsenheter har beviljats eller kommer att beviljas ömsesidigt tillträde till befintliga eller planerade program, projekt, åtgärder, verksamheter, eller andra insatser, eller delar därav, i Schweiz som är likvärdiga med den berörda åtgärden inom Horisont Europa-programmet.

b) Upplysningar om huruvida Schweiz har inrättat ett nationellt system för granskning av investeringar, och försäkringar om att schweiziska myndigheter kommer att rapportera om och samråda med Europeiska kommissionen om eventuella fall där de med tillämpning av ett sådant system har fått kännedom om att en enhet som är etablerad eller kontrolleras från en plats utanför Schweiz planerar en utländsk investering i eller ett övertagande av en schweizisk enhet som har erhållit finansiering från Horisont Europa-programmet eller Euratomprogrammet avseende åtgärder som rör unionens strategiska tillgångar, intressen, autonomi eller säkerhet, förutsatt att Europeiska kommissionen förser Schweiz med förteckningen över de berörda schweiziska enheterna efter det att bidragsavtal har undertecknats med dessa.

c) Försäkringar om att inga resultat, ingen teknik, inga tjänster och inga produkter som utvecklats inom de berörda åtgärderna av schweiziska enheter kommer att omfattas av restriktioner för export av dem till medlemsstaterna under åtgärden och under fyra år efter det att åtgärden avslutats. Schweiz ska årligen, under åtgärden och under fyra år efter det att åtgärden avslutats, tillhandahålla en uppdaterad förteckning över nationella exportrestriktioner.

2. Schweiziska enheter får delta i Gemensamma forskningscentrumets (JRC) verksamhet på villkor likvärdiga dem som gäller för enheter i unionen, om inte begränsningar krävs för att säkerställa förenligheten med det tillämpningsområde för deltagandet som följer av punkt 1.

3. Om unionen genomför Horisont Europa-programmet med tillämpning av artiklarna 185 och 187 i EUF-fördraget får Schweiz och schweiziska enheter delta i de rättsliga strukturer som inrättas enligt de bestämmelserna, i enlighet med de unionsrättsakter som har antagits eller kommer att antas om inrättandet av de rättsliga strukturerna.

4. Schweiz ska regelbundet informeras om JRC:s verksamhet i samband med Schweiz deltagande i varje program, särskilt om JRC:s fleråriga arbetsprogram. En högnivåföreträdare för Schweiz ska bjudas in som observatör till JRC:s styrelsemöten när det gäller en punkt som rör Schweiz deltagande i varje program.

5. Förordning (EU) 2021/819[1] eller den unionsrättsakt som ersätter den förordningen, och Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2021/820[2], ska tillämpas på schweiziska enheters deltagande i kunskaps- och innovationsgrupper i enlighet med artikel 4 i detta avtal.

6. Företrädare för Schweiz ska ha rätt att delta som observatörer i den kommitté som avses i artikel 14 i beslut (EU) 2021/764 och i artikel 16 i förordning (Euratom) 2021/765, utan rösträtt och för punkter som berör Schweiz när den kommittén diskuterar frågor som rör genomförandet av Horisont Europa-programmet och Euratomprogrammet. Ett sådant deltagande ska ske i enlighet med artikel 6 i detta avtal. De kostnader som företrädarna för Schweiz ådrar sig för resor till kommitténs möten ska ersättas i ekonomiklass. I alla andra frågor ska ersättning av kostnader för resor och uppehälle regleras enligt de regler som gäller för företrädare för medlemsstater.

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/819 av den 20 maj 2021 om Europeiska institutet för innovation och teknik (EUT L 189, 28.5.2021, s. 61).

[2] Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2021/820 av den 20 maj 2021 om det strategiska innovationsprogrammet för Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) 2021–2027: en ökad innovationsförmåga för Europa och om upphävande av beslut nr 1312/2013/EU (EUT L 189, 28.5.2021, s. 91).

ARTIKEL 6

Ömsesidighet

Rättsliga enheter som är etablerade i unionen får delta i Schweiz program, projekt, åtgärder, verksamheter, andra insatser, eller delar därav, som är likvärdiga med sådana i Horisont Europa-programmet och Euratomprogrammet, i enlighet med Schweiz bestämmelser.

En icke-uttömmande förteckning över Schweiz likvärdiga program, projekt, åtgärder, verksamheter, andra insatser, eller delar därav, finns i bilaga I till detta protokoll.

Schweiz finansiering av rättsliga enheter som är etablerade i unionen ska omfattas av Schweiz bestämmelser som reglerar driften av program, projekt, åtgärder, verksamheter, andra insatser för forskning och innovation, eller delar därav. Om finansiering inte tillhandahålls får rättsliga enheter som är etablerade i unionen delta med egna medel.

ARTIKEL 7

Öppen forskning

De avtalsslutande parterna ska ömsesidigt främja och uppmuntra öppen forskning i sina program, projekt, åtgärder och verksamheter, eller delar därav, i enlighet med reglerna i Horisont Europa-programmet och Euratomprogrammet och Schweiz bestämmelser.

ARTIKEL 8

Finansiella villkor för Horisont Europa-programmet

1. Artikel 8 i detta avtal ska tillämpas på Horisont Europa-programmet.

2. Artikel 9 i detta avtal ska tillämpas på Horisont Europa-programmet.

3. Vid beräkningen av den automatiska korrigering som avses i artikel 9 i detta avtal och i denna artikel ska följande detaljerade arrangemang tillämpas:

a) Med *konkurrensutsatta bidrag* avses bidrag som beviljas genom ansökningsomgångar där slutmottagarna är kända när den automatiska korrigeringen beräknas. Ekonomiskt stöd till tredje parter enligt definitionen i artikel 207 i budgetförordningen är undantaget.

b) Om ett rättsligt åtagande ingås med ett konsortium ska de ursprungliga beloppen för det rättsliga åtagandet fastställas med hjälp av de ackumulerade belopp som tilldelas stödmottagare som är schweiziska enheter i enlighet med den preliminära budgetfördelningen i bidragsavtalet.

c) Alla belopp för rättsliga åtaganden som utgör konkurrensutsatta bidrag ska fastställas med hjälp av Europeiska kommissionens elektroniska system eCorda och tas ut den andra onsdagen i februari år N+2.

d) Med *icke-interventionskostnader* avses andra kostnader för Horisont Europa-programmet än konkurrensutsatta bidrag, inbegripet stödutgifter, programspecifik administration och andra åtgärder.

e) Belopp som tilldelas internationella organisationer i egenskap av rättsliga enheter som är den slutliga mottagaren ska anses utgöra icke-interventionskostnader.

4. Mekanismen för automatisk korrigering ska tillämpas på följande sätt:

a) Automatiska korrigeringar för år N avseende genomförandet av åtagandebemyndiganden för år N, med den ökning som avses i artikel 7.5 i detta avtal, ska göras på grundval av uppgifter för år N och år N+1 från eCorda enligt punkt 3 c i denna artikel år N+2, efter det att eventuella justeringar har gjorts i enlighet med artikel 8 i detta avtal av Schweiz bidrag till Horisont Europa-programmet. Det belopp som ska beaktas är beloppet för de konkurrensutsatta bidrag om vilka uppgifter finns tillgängliga vid tidpunkten för beräkningen av korrigeringen.

b) Med början år N+2 och till och med 2029 ska beloppet för den automatiska korrigeringen beräknas för år N genom differensen mellan

i) det totala beloppet för de konkurrensutsatta bidrag som tilldelats Schweiz eller schweiziska enheter genom åtaganden som belastar budgetanslagen år N, och

ii) beloppet för Schweiz justerade operativa bidrag år N, multiplicerat med kvoten av

A. beloppet för de konkurrensutsatta bidrag som beviljats via åtagandebemyndiganden för år N, med den ökning som avses i artikel 7.5 i detta avtal, och

B. totalbeloppet för alla beviljade åtagandebemyndiganden för år N, inklusive icke-interventionskostnader.

Om någon justering görs för situationer där schweiziska enheter har uteslutits, genom tillämpning av artikel 8, ska motsvarande konkurrensutsatta bidragsbelopp inte tas med i beräkningen.

5. Om beloppet av den differens som beräknats i enlighet med den metod som fastställs i artikel 9.2 i detta avtal är negativt i förhållande till Schweiz operativa bidrag för ett visst år N, och i absoluta tal överstiger 8 % av det motsvarande operativa bidraget för år N, ska Schweiz framtida operativa bidrag för år N+2 minskas med differensen mellan det absoluta belopp som beräknas i enlighet med den metod som fastställs i artikel 9.2 för år N och det belopp som motsvarar 8 % av det motsvarande operativa bidraget för år N.

Efter utgången av den period som avses i artikel 2.1 i detta protokoll ska eventuella minskningar av framtida operativa bidrag enligt första stycket i denna punkt tillämpas på Schweiz operativa bidrag till ett efterföljande program som Schweiz deltar i.

Om Schweiz operativa bidrag justeras år N+2 i enlighet med första och andra styckena ska denna justering beaktas vid beräkningen av det årliga beloppet för år N+2 i enlighet med punkt 4 i bilagan om finansiella genomförandebestämmelser.

ARTIKEL 9

Finansiella villkor för Euratomprogrammet

1. Artikel 8 i detta avtal ska inte tillämpas på Euratomprogrammet som kompletterar Horisont Europa-programmet.

2. Artikel 9 i detta avtal ska inte tillämpas på Euratomprogrammet som kompletterar Horisont Europa-programmet.

3. Genom undantag från artikel 7.7 i detta avtal ska den bidragsnyckel som ska tillämpas under åren 2025, 2026 och 2027 för beräkningen av det operativa bidraget för deltagande i Euratomprogrammet vara 95,4 % av den bidragsnyckel som fastställs i artikel 7.6 i detta avtal.

AVDELNING 2

DELTAGANDE I PROGRAMMET FÖR ETT DIGITALT EUROPA

ARTIKEL 10

Associeringens omfattning

Schweiz ska som associerat land delta i och bidra till de specifika målen SO1 (Högpresterande datorsystem), SO2 (Artificiell intelligens), SO4 (Avancerade digitala färdigheter) och SO5 (Utbyggnad och bästa användning av digital kapacitet och interoperabilitet) i det program för ett digitalt Europa som avses i artikel 3 i förordning (EU) 2021/694.

ARTIKEL 11

Särskilda villkor för deltagande i programmet för ett digitalt Europa

1. Innan beslut fattas om huruvida schweiziska enheter är berättigade att delta i en åtgärd för vilken deltagande har begränsats av vederbörligen motiverade skäl enligt artikel 12.6 i förordning (EU) 2021/694 får Europeiska kommissionen begära särskilda upplysningar eller försäkringar, exempelvis följande:

a) Upplysningar om huruvida unionens enheter har beviljats eller kommer att beviljas ömsesidigt tillträde till befintliga eller planerade program, projekt eller åtgärder i Schweiz som är likvärdiga med den berörda åtgärden inom programmet för ett digitalt Europa.

b) Upplysningar om huruvida Schweiz har inrättat ett nationellt system för granskning av investeringar, och försäkringar om att schweiziska myndigheter kommer att rapportera om och samråda med Europeiska kommissionen om eventuella fall där de med tillämpning av ett sådant system har fått kännedom om att en enhet som är etablerad eller kontrolleras från en plats utanför Schweiz planerar en utländsk investering i eller ett övertagande av en schweizisk enhet som har erhållit finansiering från programmet för ett digitalt Europa för åtgärder, förutsatt att Europeiska kommissionen förser Schweiz med förteckningen över de berörda rättsliga enheterna etablerade i Schweiz efter det att bidragsavtal har undertecknats med dessa.

c) Försäkringar om att inga resultat, ingen teknik, inga tjänster och inga produkter som utvecklats inom ramen för de berörda åtgärderna av enheter som är etablerade i Schweiz kommer att omfattas av restriktioner för export till medlemsstater under det att åtgärden genomförs och under fyra år efter det att åtgärden avslutats. Schweiz kommer årligen, under det att åtgärden genomförs och under fyra år efter det att åtgärden avslutats, att tillhandahålla en uppdaterad förteckning över nationella exportrestriktioner.

2. Om villkoren för ansökningsomgången begränsar deltagandet i en åtgärd på grund av överväganden som rör unionens säkerhet enligt artikel 12.6 i förordning (EU) 2021/694, får Europeiska kommissionen begära särskild information eller försäkran från Schweiz för att bedöma tillräckligheten av de garantier som tillhandahålls av de berörda enheterna om att deras deltagande i åtgärden inte skulle inverka negativt på unionens säkerhet.

3. Om unionen genomför programmet för ett digitalt Europa med tillämpning av artiklarna 185 och 187 i EUF-fördraget får Schweiz och schweiziska rättsliga enheter delta i de rättsliga strukturer som inrättas enligt de bestämmelserna, i enlighet med de unionsrättsakter som har antagits eller kommer att antas om inrättandet av de rättsliga strukturerna.

ARTIKEL 12

Ömsesidighet

Rättsliga enheter som är etablerade i unionen får delta i Schweiz program, projekt, åtgärder, verksamheter, andra insatser, eller delar därav, som är likvärdiga med sådana i programmet för ett digitalt Europa, i enlighet med Schweiz bestämmelser.

En icke-uttömmande förteckning över Schweiz likvärdiga program, projekt, åtgärder, verksamheter, andra insatser, eller delar därav, finns i bilaga I till detta protokoll.

Schweiz finansiering av rättsliga enheter som är etablerade i unionen ska omfattas av Schweiz bestämmelser som reglerar driften av program, projekt, åtgärder, verksamheter, andra insatser för forskning och innovation, eller delar därav. Om finansiering inte tillhandahålls får rättsliga enheter som är etablerade i unionen delta med egna medel.

ARTIKEL 13

Finansiella villkor

Artikel 8 i detta avtal ska inte tillämpas på programmet för ett digitalt Europa

AVDELNING 3

DELTAGANDE I PROGRAMMET ERASMUS+

ARTIKEL 14

Särskilda villkor för deltagande i programmet Erasmus+

Schweiz deltagande i programmet Erasmus+ ska vara beroende av utnämningen av en nationell myndighet, inrättandet av ett nationellt programkontor och utnämningen av ett oberoende revisionsorgan, i enlighet med artiklarna 26, 27, 28 och 29 i förordning (EU) 2021/817.

Schweiz deltagande i programmet Erasmus+ får verkan från och med den dag då Europeiska kommissionen har godtagit det nationella programkontorets förhandsbedömning av efterlevnad i enlighet med artikel 28.2 i förordning (EU) 2021/817.

ARTIKEL 15

Finansiella villkor

1. Artikel 8 i detta avtal ska inte tillämpas på programmet Erasmus+.

2. Genom undantag från artikel 7.7 i detta avtal ska den bidragsnyckel som ska tillämpas under 2027 för beräkningen av det operativa bidraget för deltagande i programmet Erasmus+ vara 70 % av den bidragsnyckel som fastställs i artikel 7.6 i detta avtal.

BILAGA I

Förteckning över Schweiz likvärdiga program, projekt, åtgärder och verksamheter, eller delar därav

1. Följande icke-uttömmande förteckning ska betraktas som Schweiz program, projekt, åtgärder och verksamheter, eller delar därav, likvärdiga med Horisont Europa-programmet och Euratomprogrammet:

   – Bridge Proof-of-Concept

   – SNSF Project funding

   – SNSF Health & well-being

   – SNSF MARVIS

   – SNSF International Co-Investigator Scheme

   – SNSF National Centres of Competence in Research (NCCRs)

   – Ambizione

   – Spark

   – Funding programmes FOT

– Sustained Scientific User Laboratory for Simulation and Data-based Science at CSCS (User Lab)

– Swiss Data Science Center

– Swiss Plasma Center/Swiss Fusion Hub

– Swiss Light Source SLS

– Swiss Spallation Neutron Source (SINQ)

– SμS muon source

– Swiss Research Infrastructure for Particle Physics CHRISP

– Swiss X-ray Free Electron Laser SwissFEL

– Swiss-Norwegian beamline (SNBL)

– SwissChips Initiative

– Swiss Twins

2. Följande icke-uttömmande förteckning ska betraktas som Schweiz program, projekt, åtgärder och verksamheter, eller delar därav, likvärdiga med programmet för ett digitalt Europa:

[…]

PROTOKOLL II

DELTAGANDE I DEN VERKSAMHET SOM BEDRIVS AV DET EUROPEISKA GEMENSAMMA FÖRETAGET FÖR ITER OCH UTVECKLING AV FUSIONSENERGI, INOM ITERAVTALET OCH INOM AVTALET OM VERKSAMHET ENLIGT STRATEGIN MED BREDARE INRIKTNING

ARTIKEL 1

Associeringens omfattning

Schweiz ska delta som medlem i och bidra till det gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi (F4E) i enlighet med artikel 2 c i rådets beslut 2007/198/Euratom[1] och dess därtill fogade stadgar (*F4E:s stadgar*), och därigenom bidra till det framtida vetenskapliga och tekniska samarbetet på området kontrollerad kärnfusion genom Schweiz associering till Euratomprogrammet.

ARTIKEL 2

Varaktighet för Schweiz deltagande

1. Schweiz ska delta som medlem i F4E från och med den 1 januari 2026 under den tid som F4E är inrättat, förutsatt att villkoren i beslut 2007/198/Euratom är uppfyllda.

[1] Rådets beslut 2007/198/Euratom av den 27 mars 2007 om inrättande av ett europeiskt gemensamt företag för ITER och utveckling av fusionsenergi samt om beviljande av förmåner till detta företag (EUT L 90, 30.3.2007, s. 58).

2. Schweiz eller schweiziska enheter ska vara berättigade att delta på de villkor som anges i artikel 4 i detta avtal med avseende på unionens tilldelningsförfaranden, som genomför budgetåtagandena för de program och verksamheter, eller delar därav, som avses i artikel 1 i detta protokoll inom de tidsfrister som anges i punkt 1 i den här artikeln. Schweiz eller schweiziska enheter ska inte vara berättigade till unionsfinansiering inom ramen för unionens tilldelningsförfaranden som genomför budgetåtaganden för 2021, 2022, 2023, 2024 eller 2025, utan att det påverkar de tillämpliga regler för stödberättigande för enheter i icke-associerade tredjeländer som fastställs i den grundläggande akten eller andra regler som rör genomförandet av F4E:s verksamhet.

ARTIKEL 3

Särskilda villkor för deltagande i den verksamhet som bedrivs av det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi

1. Trots vad som sägs i artikel 12.2 a och artikel 82.3 a i tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska unionen och anställningsvillkoren för övriga anställda i Europeiska unionen, som fastställs i rådets förordning (EEG, Euratom, EKSG) nr 259/68 av den 29 februari 1968[1], och i enlighet med artikel 10 i F4E:s stadgar, får schweiziska medborgare med fulla medborgerliga rättigheter utnämnas till F4E:s personal av F4E:s direktör.

[1] Rådets förordning (EEG, Euratom, EKSG) nr 259/68 av den 29 februari 1968 om fastställande av tjänsteföreskrifter för tjänstemännen i Europeiska gemenskaperna och anställningsvillkor för övriga anställda i dessa gemenskaper samt om införande av särskilda tillfälliga åtgärder beträffande kommissionens tjänstemän (EGT L 56, 4.3.1968, s. 1).

2. Schweiz ska ha rösträtt i F4E:s styrelse och lämna ett årligt medlemsbidrag till F4E i enlighet med bilaga II till F4E:s stadgar.

3. Om inte annat följer av bestämmelserna i detta avtal, särskilt artikel 4, får schweiziska enheter delta i F4E:s alla verksamheter på samma villkor som de som gäller för Euratoms rättsliga enheter.

4. Företrädare för Schweiz ska delta i F4E:s möten i enlighet med F4E:s stadgar.

5. Schweiz ska tillämpa protokoll (nr 7) om Europeiska unionens immunitet och privilegier, bifogat till EUF-fördraget, på F4E, dess direktör och personal i samband med deras verksamhet i enlighet med beslut 2007/198/Euratom, på följande sätt:

a) Tillämpningsområdet utsträcks till att omfatta Schweiz.

Alla hänvisningar till medlemsstaterna i protokollet om Europeiska unionens immunitet och privilegier ska även omfatta Schweiz, såvida inget annat sägs i följande bestämmelser.

b) F4E är befriat från indirekta skatter (däribland mervärdesskatt).

i) Varor och tjänster som exporteras från Schweiz ska inte omfattas av schweizisk mervärdesskatt. Vad gäller varor och tjänster som levereras till F4E i Schweiz för dess officiella verksamhet ska befrielsen från mervärdesskatt, i enlighet med artikel 3 andra stycket i protokollet om Europeiska unionens immunitet och privilegier, ske genom återbetalning. Befrielse från mervärdesskatt ska beviljas om det faktiska inköpspris som är angivet i fakturan eller motsvarande dokument för varan eller tjänsten uppgår till minst 100 CHF (inklusive skatt).

ii) Mervärdesskatten ska återbetalas efter insändande av erforderliga schweiziska ansökningsformulär till Administration fédérale des contributions, Division principale de la TVA, (schweiziska federala skattemyndighetens centralenhet för mervärdesskatteärenden). Ansökningar om återbetalning ska som regel behandlas inom tre månader från det att ansökan ingavs tillsammans med erforderliga underlag.

c) Förfarande för tillämpning av reglerna för personalen vid det europeiska gemensamma företaget för Iter:

i) Beträffande artikel 12 andra stycket i protokollet om Europeiska unionens immunitet och privilegier ska Schweiz, i överensstämmelse med principerna i sin nationella rätt, befria tjänstemän och övriga anställda vid F4E, såsom de definieras i artikel 2 i rådets förordning (Euratom, EKSG, EEG) nr 549/69[1] från federala, kantonala och kommunala skatter på löner, vederlag och arvoden som utbetalas av unionen vilka omfattas av en intern skatt som uppbärs av unionen och tillfaller denna.

[1] Rådets förordning (Euratom, EKSG, EEG) nr 549/69 av den 25 mars 1969 om fastställande av de grupper av tjänstemän och övriga anställda i Europeiska gemenskaperna som skall omfattas av bestämmelserna i artikel 12, artikel 13 andra stycket samt artikel 14 i protokoll (nr 7) om Europeiska unionens immunitet och privilegier bifogat till EUF-fördraget.

ii) Schweiz ska inte anses vara en medlemsstat i den mening som avses i led a vid tillämpningen av artikel 13 i protokollet om Europeiska unionens immunitet och privilegier.

iii) De tjänstemän och övriga anställda vid F4E samt de av deras familjemedlemmar som är anslutna till det socialförsäkringssystem som gäller för unionens tjänstemän och övriga anställda ska inte vara skyldiga att vara anslutna till det schweiziska socialförsäkringssystemet.

iv) Europeiska unionens domstol ska ha exklusiv behörighet i alla ärenden som rör förbindelserna mellan F4E eller Europeiska kommissionen och F4E:s personal när det gäller tillämpningen av förordning (EEG, Euratom, EKSG) nr 259/68 och unionsrättens övriga bestämmelser om arbetsvillkor.

6. Schweiz ska också bevilja F4E inom ramen för dess officiella verksamhet alla de förmåner som anges i bilaga III till fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

ARTIKEL 4

Finansiell kontroll

1. F4E:s och Europeiska kommissionens tjänstemän och andra personer som bemyndigats av F4E och Europeiska kommissionen ska ha lämplig tillgång, även i elektronisk form, till lokaler, arbeten och dokument och till all information som krävs för att genomföra granskningar och revisioner samt åtgärder för att skydda unionens ekonomiska intressen i enlighet med artiklarna 11 och 12 i detta avtal. Den rätten till tillgång ska vara uttryckligen fastställd i kontrakt och överenskommelser som ingås för att genomföra de instrument som det hänvisas till i det här protokollet.

2. De behöriga schweiziska myndigheterna ska utan dröjsmål underrätta F4E och Europeiska kommissionen om alla omständigheter eller misstankar som kommer till deras kännedom rörande oriktigheter i fråga om ingående och genomförande av de kontrakt och överenskommelser som sluts vid tillämpning av de instrument som det hänvisas till i det här protokollet.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av schweizisk straffrätt får F4E eller Europeiska kommissionen föreskriva administrativa åtgärder och sanktioner i enlighet med budgetförordningen och med rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95[1].

4. Beslut som fattas av F4E eller Europeiska kommissionen inom ramen för det här protokollet, och som innebär betalningsskyldighet för andra personer än stater, ska vara verkställbara i Schweiz.

[1] Rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT L 312, 23.12.1995, s. 1).

5. Beslutet om verkställighet av ett beslut enligt föregående punkt ska utfärdas i enlighet med artikel 14 i detta avtal. F4E eller Europeiska kommissionen ska underrättas av den myndighet som utsetts av den schweiziska regeringen.

ARTIKEL 5

Finansiella villkor

1. Artikel 8 i detta avtal ska inte tillämpas på detta protokoll.

2. Genom undantag från artikel 7.7 i detta avtal ska den bidragsnyckel som ska tillämpas under åren 2026 och 2027 för beräkningen av det operativa bidraget för deltagande i F4E vara 95,4 % av den bidragsnyckel som fastställs i artikel 7.6 i detta avtal.

ARTIKEL 6

Tillämpligheten av Iteravtalet, avtalet om privilegier och immunitet för Iter och avtalet om verksamhet enligt strategin med bredare inriktning på Schweiz territorium

1. De avtalsslutande parterna är överens om

a) att Iteravtalet ska tillämpas på Schweiz territorium, och att vid tillämpningen av denna artikel detta protokoll ska betraktas som ett relevant avtal vid tillämpningen av artikel 21 i det avtalet,

b) att avtalet om privilegier och immunitet för Iter ska tillämpas på Schweiz territorium, och att vid tillämpningen av denna artikel detta protokoll ska betraktas som ett relevant avtal vid tillämpningen av artikel 24 i det avtalet, och

c) att avtalet om verksamhet enligt strategin med bredare inriktning ska tillämpas på Schweiz territorium, särskilt privilegier och immunitet enligt artiklarna 13 och 14.5 i det avtalet, och att vid tillämpningen av denna artikel detta protokoll ska betraktas som ett relevant avtal vid tillämpningen av artikel 26 i det avtalet.

2. Schweiziska medborgare med fulla medborgerliga rättigheter ska på samma villkor som medborgare från medlemsstater vara berättigade till att

a) av Euratom utnämnas till företrädare i rådet för den internationella fusionsenergiorganisationen för Iter (artikel 6.1 i Iteravtalet),

b) av rådet för den internationella fusionsenergiorganisationen för Iter utnämnas till ledningspersonal (artikel 6.7 d i Iteravtalet),

c) av Euratom ställas till förfogande som personal för den internationella fusionsenergiorganisationen för Iter (artikel 7.2 i Iteravtalet),

d) av den internationella fusionsenergiorganisationen för Iter direktanställas genom utnämning utförd av dess generaldirektör (artikel 7.2 och 7.4 b i Iteravtalet),

e) av Euratom utnämnas som företrädare i styrkommittén för verksamhet enligt strategin med bredare inriktning och i projektkommittéerna för verksamhet enligt strategin med bredare inriktning (artiklarna 3 och 5 i avtalet om verksamhet enligt strategin med bredare inriktning),

f) av styrkommittén utnämnas till personal i sekretariatet (artikel 4 i avtalet om verksamhet enligt strategin med bredare inriktning),

g) av Euratom ställas till förfogande som personal för verksamhet enligt strategin med bredare inriktning, dvs. som medlem i projektgrupperna eller som projektledare (artikel 6 i avtalet om verksamhet enligt strategin med bredare inriktning).

3. Euratom ska skriftligen underrätta Schweiz om eventuella ändringar av Iterprogrammet, Iteravtalet, avtalet om verksamhet enligt strategin med bredare inriktning eller avtalet om privilegier och immunitet för Iter.

ARTIKEL 7

Ömsesidighet

Rättsliga enheter etablerade i unionen får delta i Schweiz program, projekt, åtgärder, verksamheter, andra insatser, eller delar därav, likvärdiga med sådana inom Iterorganisationen, F4E eller strategin med bredare inriktning, i enlighet med Schweiz bestämmelser. En icke-uttömmande förteckning över Schweiz likvärdiga program, projekt, åtgärder, verksamheter, andra insatser, eller delar därav, finns i bilaga I till detta protokoll.

Schweiz finansiering av rättsliga enheter som är etablerade i unionen ska omfattas av Schweiz bestämmelser som reglerar driften av program, projekt, åtgärder, verksamheter, andra insatser för forskning och innovation, eller delar därav. Om finansiering inte tillhandahålls får rättsliga enheter som är etablerade i unionen delta med egna medel.

ARTIKEL 8

Slutbestämmelser

Detta protokoll ska vara i kraft så länge som krävs för att slutföra alla projekt, åtgärder, verksamheter eller delar därav som finansieras genom det unionsprogram som förtecknas i artikel 1 i detta protokoll, alla åtgärder som krävs för att skydda unionens ekonomiska intressen och alla finansiella skyldigheter som följer av genomförandet av detta protokoll mellan de avtalsslutande parterna.

BILAGA I

Förteckning över Schweiz likvärdiga program, projekt, åtgärder och verksamheter, eller delar därav

Följande icke-uttömmande förteckning ska betraktas som Schweiz program, projekt, åtgärder och verksamheter, eller delar därav, likvärdiga med Iter:

[…]

PROTOKOLL III

DELTAGANDE I PROGRAMMET EU FÖR HÄLSA

ARTIKEL 1

Associeringens omfattning

1. Schweiz ska som associerat land delta i och bidra till särskilda delar av programmet EU för hälsa som inrättas genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/522 av den 24 mars 2021 om inrättande av ett program för unionens åtgärder på hälsoområdet (programmet EU för hälsa) för perioden 2021–2027 och om upphävande av förordning (EU) nr 282/2014[1] i dess senaste lydelse.

2. De särskilda delar av programmet EU för hälsa som Schweiz ska delta i och bidra till rör krisberedskap, i enlighet med avtalet om hälsa.

ARTIKEL 2

Varaktighet för Schweiz deltagande

1. Schweiz ska delta i programmet EU för hälsa från och med den 1 januari året efter ikraftträdandet av avtalet om hälsa, under den återstående löptiden för programmet EU för hälsa eller till slutet av den fleråriga budgetramen 2021–2027, beroende på vilket som är kortast.

[1] EUT L 107, 26.3.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj.

2. Schweiz eller schweiziska enheter ska vara berättigade att delta på de villkor som anges i artikel 4 i detta avtal med avseende på unionens tilldelningsförfaranden, som genomför budgetåtagandena för de program och verksamheter, eller delar därav, som ingår i programmet EU för hälsa inom de tidsfrister som anges i punkt 1 i den här artikeln. Schweiz eller schweiziska enheter ska inte vara berättigade till unionsfinansiering inom ramen för unionens tilldelningsförfaranden som genomför budgetåtaganden för något år inom den fleråriga budgetramen 2021–2027 innan deltagandet i programmet EU för hälsa inleds i enlighet med punkt 1, utan att det påverkar de tillämpliga regler för stödberättigande för enheter i icke-associerade länder som fastställs i den grundläggande akten eller andra regler som rör genomförandet av det berörda unionsprogrammet eller den berörda unionsverksamheten.

ARTIKEL 3

Särskilda villkor för deltagande i programmet EU för hälsa

1. Schweiz ska delta i programmet EU för hälsa i enlighet med de villkor som fastställs i detta avtal och i den rättsakt som avses i artikel 1 i detta protokoll, samt i eventuella andra regler som rör genomförandet av programmet EU för hälsa, i dess senaste lydelse.

2. Om inte annat föreskrivs i de villkor som avses i punkt 1 i denna artikel får rättsliga enheter som är etablerade i Schweiz delta i åtgärder inom programmet EU för hälsa på villkor som är likvärdiga dem som gäller för rättsliga enheter etablerade i unionen, även avseende unionens restriktiva åtgärder.

3. Engelska ska användas för förfaranden som rör begäranden, kontrakt och rapporter samt för andra administrativa aspekter av programmet EU för hälsa.

ARTIKEL 4

Finansiella villkor

Artikel 8 i detta avtal ska inte tillämpas på detta protokoll.

ARTIKEL 5

Slutbestämmelser

Detta protokoll ska vara i kraft så länge som krävs för att slutföra alla projekt, åtgärder, verksamheter eller delar därav som finansieras genom det unionsprogram som avses i artikel 1 i detta protokoll, alla åtgärder som krävs för att skydda unionens ekonomiska intressen och alla finansiella skyldigheter som följer av genomförandet av detta protokoll mellan de avtalsslutande parterna.